

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

10 (2088)

1974 m. KOVO – MARCH 12 d.

CANADA – MONTREAL (Established 1941)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

ANGLIJA "GYDOSI"

Konservatorių partija Anglijoje rinkimus užbaigė dideliu pralaimėjimu; vietoje turėtos parlamente daugumos, partija pravedė tik 296 atstovus, prieš Darbiečių partijos 301 ir Liberalų 14 atstovų. Konservatorių lyderis Edward Heath darbandė laikytis Liberalų pagalbą, bet negavęs jų pritartimo, atsisakė.

Naują vyriausybę sudarė Darbiečių partijos lyderis Harold Wilson. Pirmas jo žingsnis buvo užbaigti angliakasių streiką ir pereiti nuo trijų darbo dienų savaitės į penklas dienas. Tada buvo atsieta padidinti angliakasių atlyginimus 22%, vietoje konservatorių siūlytų 16%. Tas padidėjimas Anglijos išduot kainuos 230 milijonų dolerių. Dabar žemlausias angliakasių atlyginimas bus \$71.30 ir savaitę vietoje lig \$101 mokėtų \$58.17 ir aukščiausias – 103.50, vietoje \$84.60. Įvairūs priedai už maistą darba požeimiams darbininkams atlyginimus pakels papildomais 18.40 dol. ir savaitę.

Be angliakasių streiko užbaigimo, naujoji vyriausybė "užsaldė" Anglijoje visas nuomas, žada pakeisti eile unijų tarpe nepopuliarių įstatymų ir kt. Tačiau grįžimas į normales vežes žada būti lėtas. Ekonomistai pranašauja Anglijai šiemetams 11 milijonų dol. eksporto deficitą, mokesčių padidimą, kainų kilmą ir "diržus sustveržti" reikalaujanti naują krašto biudžetą. Prie visų tų bėdų Darbiečiai dar užsilaikavo pažūrėti Anglijos išsijungimo sutartį ir Europos tų bendruomenę.

22 BILIJONAI

Federalinio Iždo Tarybos Pirmininkas C.M. Drury patiekė Kanados parlamentui numatomą išlaidų samatą 1974/75 metams, kuri yra 11% didesnė, kaip pernykštė ir sieks 22 bilijonus dolerių. Kaip tokį didelį prieauglį sukelti, tuo tarpu nepasakyta tačiau greičiausiai teks didinti mokesčius arba valdžios išskolinimą.

Sveikatos apdrauda ir socialiniams reikalams tenka pati didžiausia suma – net 31,2% viso biudžeto. Svarbesnės jos pozicijos yra; vaikų priedai ir parama jaunimui 1,8 bilijono, sveikatos apdrauda 763 milijonai, nedarbo draudimas 923 milijonai, veteranų pensijos 323 milijonai.

Kitos stambios biudžeto pozicijos yra palūkanos už valdžios skolas 13,3%, pramonės ir prekybos plėtimui 12,1%, karliuomenės 10,7%, išlyginamoji parama provincijoms 8,4%, susisiekimui 7,4%, švietimui 2,7%, kultūrai 2,5%, užsieninių reikalams

2,3%.

Per paskutinius 6 metus Kanados biudžetas padvigubėjo, o jei lyginti su biudžeto prieš 10 metų, tai jis pakeiturgubėjo.

GARVEŽIŲ ISTORIJA

Kartais ir garvežiai tampa tarptautinės politikos objektu. Taip atsitiko su Kanadoje Kubos užsakytais 25 garvežiais už 18 milijonų dolerių. Komplikacijos susidarė iš to, kad tie garvežiai buvo užsakyti MLW – Worthington Ltd., kuri yra JAV to pat vardo kompanijos skyrius Kanadoje. Savo laiku JAV išleido "Prekybos su priešu aktą", pagal kurį JAV kompanijų skyriai užsienyje negali parduoti strateginių prekių ir priešo kraštus. Kubai JAV priešui ir to pasekoje Worthington kompanija negali Kubai parduoti garvežių.

Kanadoje delto kilo didelis triukšmas. Parlamente jau keltiną kartą buvo pateiktas įstatymas, kuriuos užsieninių kompanijų būtų įpareigos vykditi Kanados, o ne JAV ar kitų valstybių potvarkius ir įstatymus, bet jo priėmimas vis buvo atidėliojamas. Dabar to įstatymo klausimas vėl atgijo, ir jeigu derybės su JAV dėl to užsakymo vykdymo nebus sėkmingas, tai Kanados Prekybos ir Pramonės ministeris Alastair Gillespie yra pažadėjęs greitą akciją jam priimti.

Gen. konsulas dr. J. Žmuidžinas pakviestas į kovą 21 d. Canadian National Tower (aukščiausiojo bokšto pasauilyje) atidarymą Toronte bei į jo viršūnę pakėlimą. Visi pakviestieji svečiai bus specialiu traukiniu iš Union stoties nuvežti prie bokšto ir po atidarymo juo nugabenti į Royal York viešbutį, kur jie dalyvaus Canadian National Tower Ltd. prezidento priėmime ir pietuose.

• Sovietai buvo pasiūlę vakarų vokiečių firmoms statyti prie Klaipėdos atomines jėgaines, kurių dėka vak. vokiečiams būtų teikiama elektros jėga. Tačiau vokiečiai nenori per daug "priklausyti nuo sovietų užmačių".

• Prancūzijos karliuomenės žurnale "Revue Historique de L'Armee" 1973 m., Nr. 2, 29–47 psl. idėtas, puikiniuko Jean Chabanier straipsnis, pavadinamas "La Grande Armée en Lituanie et en Courlande". Yra ten ir dvi nuotraukos: viena jų vaizduoja lt. Medekšą – lietuvių vietininkų pulko ir vieną Lietuvos Totortų Eskadrono raitelį.

Minėtas žurnalas yra leidžiamas Prancūzijos Karo Ministerijos, karliuomenės istorijos skyriaus.

BENDRUOMENYBĖS

ČIURLIONIO GALERIJOS REIKALU

Lietuviškoje spaudoje tilpo kelių asmenų pasirašytas pranešimas, liečiantis Čiurlionio galeriją, nepriklausomai Lietuvai skirtų lietuvių dailininkų darbų fondą, jų globą bei pačios galerijos administravimą. Pranešimuose tendencingai nušviestas Čiurlionio galerijos, josios veiklos ir paveikslų fondo vaizdas klaidina lietuviškąją visuomenę. Todėl jai paduodame čia tikrosios padėties paaiškinimą.

Čiurlionio galerija buvo įsteigta lietuvių Amerikiečių Menininkų klubo 1957 metais (General Not For Profit Corporation, Certificate No. 8313). Kartu buvo numatyta telkti pasaulyje esančių lietuvių dailininkų kūrinių fondą, skirtą laisvai ir nepriklausomai Lietuvai.

Rūpintis Čiurlionio galerija lietuvių Amerikiečių Menininkų klubas įgallavo a. a. dail. Zenoną Kolbą. Iškilio nesusipratimui tarp L. A. M. klubo ir jojo įgallotinio dail. Z. Kolbos. Nesusipratimų išvadoje L. A. M. klubas atleido dail. Z. Kolbą iš įgallotinio pareigų. Dail. Z. Kolba, ginčamas savo poziciją, privačia iniciatyva, įkūrė korporaciją panaudodamas Čiurlionio galerijos vardą.

Susidariusios situacijos atškinimui elgoje prieita išvados, kad Čiurlionio galerijos tvarkymui bei kūrinių fondo globali leka surasti pastovesnė ir tvirtesnė atrama.

Tuolaikinio JAV lietuvių Bendruomenės pirmininko teisi. Jono Jasaičio iniciatyva, susitarus su abiem ginčo grupėmis, buvo sukvietas platesnio masto pasitarimas. Bendru susitarimu čia buvo sudaryta Talkomoji komisija. Ją sudarė: pirm. J. Jasaitis, Tėv. B. Krištanavičius, SJ, tuometinis lietuvių jėzuitų provincifolas ir prof. M. Mackevičius. Ši komisija patiekė projektą, kurio esmėne dalimi buvo pasiūlyta sudaryti Globos komitetą Čiurlionio

galerijos tvarkymui ir nepriklausomai Lietuvai skirtų kūrinių fondo globali. Ši komitetą sudaryti: nepriklausomos Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas, JAV lietuvių Bendruomenės atstovas ir lietuvių jėzuitų atstovas. Šie trys į Globos komitetą kviečia du dailininkus: vieną tradicinio meno, kitą modernaus meno atstovą. Čiurlionio galerijai tvarkyti ir kūrinių fondo rūpintis Globos komitetas sudaro iš lietuvių dailininkų direkcliją.

Vykdam Tarkomosios Komisijos sprendimą, ginčė dalyvaujančių pusų susitarimu buvo paruoštas ir priimtas statutas. Remiantis sudarytu statutu veikia Čiurlionio galerijos globos komitetas, kuri sudaro: 1/ diplomatinės tarnybos atstovas (iki mirties juo buvo a. a. Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje Dr. Petras Daužvardis; po jojo mirties naujas atstovas dar nepaskirtas); 2/ JAV lietuvių Bendruomenės atstovas rašyt. Anatolijus Kairys; 3/ lietuvių jėzuitų atstovas Tėv. J. Borevičius, SJ; 4/ klasikinio meno atstovas dail. Povilas Kaupas ir 5/ modernaus meno atstovė dail. Zita Sodelkienė.

Čiurlionio galerijos direkcliją sudaro: 1/ direklorė dail. Vanda Balukienė, 2/ dail. Dalia Alekšienė, 3/ dail. Jurgis Daugvila, 4/ dail. Jonas Kelečius ir 5/ skulptorius Ramojus Mozolauškas.

Čiurlionio galerijos globos komitetas ir direkclija rūpestingai dirba, besivadovaudami sutartinais paruoštu ir priimtu statutu. Čiurlionio galerijos gyvenimas yra gyvas, pozityvus, besireiškiantis nuolatiniomis plačios lietuviškos išelvisijos lietuvių dailininkų turtingomis parodomis ir reikšmingai augančiu skaičiumi lietuvių dailininkų darbų, skirtų fondui laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Šis fondas yra rūpestingai globojamas, saugojamas, tikslia metrika tvar-

komas ir per lietuvių draudimo agentūrą stambia suma apdraustas. Koks yra lietuvių dailininkų kūrinių esančių fonde likimas? Jie bus atiduoti tik tam, kam jie priklauso: laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Jais savintis niekas nesikėsino ir nesikėsina. Nebent asmenys, privačia iniciatyva išsiėmę charakteri Čiurlionio galerijos vardą.

Atrodo, čia būtų pravartu prisiminti ir nuoširdžiai padėkoti lietuviams jėzuitams už jų svetlingumą; jau penkio-liką metų jie teikia nemokamai pulklą, modernią pastogę Čiurlionio galerijai bei josios vis augančiai veiklai.

Čiurlionio galerijos ir globos komitetas ir direkclija

PLB DELEGACIJĄ PRIĖMĖ KOLUMBIJOS PREZIDENTAS

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga minint Kolumbijos lietuvių kolonijos įsteigimo 25 metų sukaktį, penktadienį, vasario 22, 12 val. Kolumbijos prezidentas Misael Pastrana Borrero priėmė Pasaulio lietuvių Bendruomenės delegaciją. Delegacijoje buvo PLB pirm. Bronius Nainys, Kolumbijos lietuvių katalikų komiteto pirmininkas kun. Mykolas Tamošius, Bogotos LB apylinkės pirmininkas dr. Juozas Zaranka, konsulas Stasys Sirutis, Tautinių šokių grupės Gyvatario vadovė Genovaitė Breichmanienė, Bogotos lietuvių moterų klubo pirmininkė Nijolė Stasiukynienė, Medellino lietuvių jaunimo atstovė Rasa Šernaitytė ir Kanados lietuvių jaunimo atstovai, Gyvatario nariai, Lina Virbickaitė, A. Gudinskas, Kazys Deksnys ir Lukošius. Viso vienuolika asmenų.

Priėmimo dalyvavo ir prezidento žmona. Priėmimo metu buvo išeiti atitinkami raštai. Kolumbijos lietuvių buvo paruoštas memorandumas, kuriame Kolumbijos prezidentas buvo prašomas Lietuvos reikalus ginti Jungtinėse Tautose ir taip pat buvo pareikšta padėka už lietuviams suteiktą globą. PLB valdybos rašte buvo prašoma, kad Kolumbijos vyriausybė įteiktų Jungtinėm Tautom Jaunimo petiją.

Delegaciją pristatė ir prezidentą pasveikino konsulas Sirutis. Trumpas kalbas pasakė Bogotos LB apylinkės pirmininkas dr. J. Zaranka ir PLB pirmininkas Bronius Nainys. Prezidentui

Dail. V. Balukienė, iki šiol buvusi Čiurlionio galerijos direktorė, atidaro dailės parodą skirtą Lietuvos nepriklausomybės šventei. Šalia kun. J. Borevičius.

ir poniai buvo įteiktos dovanos: medžio drožinys koplytstulpis ir gintaro karoliai.

Prezidentas delegaciją šiltai priėmė, padėkojo už dovanas ir savo trumpame žodyje pabrėžė, kad šiuo metu pribrendo reikalas, kad tautos turi vienos kitom nelaimės atvejais padėti ir kad žmogaus laisvė turi rūpėti visiems, nes ji yra aukščiausias jo gyvenimo siekimas. Jis pasakė, kad Kolumbijos tauta lietuvių tautą užjaucia, jos reikalus supranta ir yra pasiryžusi padėti. Prezidentas pažadėjo raštuose nurodytus klausimus išstudijuoti ir ieškoti būdų konkrečiai pavergtai Lietuvai padėti. Prezidento žmona žavėjosi puošniais Virbickaitės tautiniais darais ir gerėjosi dovanoimis. Delegacijos vizitas užtruko daugiau kaip pusę valandos.

PLB valdybos inf.

KĘSTUTIS ŠAPKA LAIMĖJO TORONTE

"The Toronto Star" dienraščio organizuotose lengvosios atletikos tarptautinėse vidaus varžybose vasario 15 d. Maple Leaf arenoje gerai pasirodė vilnietis šuolininkas ir aukštį Kęstutis Šapka. Nors buvo laukta, kad šis šiuo metu vienas iš pasaulyje geriausių šuolininkų sumuštų ruso Brumel laikomą 7' 4" pasaulinį rekordą, Šapka tai nepavyko. Visgi jis 7' 2" (218.5 cm.) pasekmė gavo pirmą vietą. Tiek pat išoko ir amerikietis Woods, bet pagal varžybų taisykles, vilnietėui užskaityta pirmenybė.

Varžybas iš anksto ir plačiai propagavęs dienraštis lietuvių jau nebevadino rusu, kaip anksčiau čionykštėje spaudoje įprasta. Reikėtų, jau dabar rūpintis, kad Kanados spauda tinkamai atpažintų olimpiadą Montrealin iš dabartinės Sovietijos suvykstančius sportininkus.

Universitetų grupėje, kur varžėsi daugumojė kanadiečiai, 600 jardų bėgimą moterims laimėjo Donna Valaitis iš Guelph universiteto su 1:27.8. Gimnazistuose ir aukštųjų šokime su 6' -6" (198 cm.) antruoju buvo torontietis Ale Grigonis. Pradėjęs mokytis dvilikmečių grupėje rutulio stumime pirmą vietą gavo Vic Razanauskas 32' 7 1/2" (9.95 m.). /a.

PLB delegacija pas Kolumbijos prezidentą. Iš k. Kolumbijos prezidento žmona, prezidentas Misael Pastrana Borrero, Kolumbijos lietuvių katalikų komiteto pirm. kun. Mykolas Tamošius, Kanados ir Kolumbijos lietuvių jaunimo atstovai. Prezidentui kalbą Bogotos LB apylinkės pirm. dr. J. Zaranka, už jo konsulas Stasys Sirutis, PLB pirm. inž. Bronius Nainys, Gyvatario pranešėja Lina Virbickaitė ir Bogotos lietuvių moterų klubo pirm. Nijolė Stasiukynienė.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbiai ir korespondentai spausdinamus mintis nebūtinai atitinka redakcijos nuomonių. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidėja neatsako.

BAISI ŽMONIJOS TRAGEDIJA!

Kuomet V. Kruščevs pasmerkė J. Staliną už įvykdytus žmonių žudymus Sibiro KZ, Sibiroja atsiduso ir galvojo, kad, gal, Kremlius, pasikeitė ir mažins žmonių žudymus, panaikins KZ, išleis nekaltus kalinius iš kėlių. Deja, buvo apsirikiata.

Sibiro KZ kankinys, raudonosios armijos buv. kapitonas Aleksandras Solženycinas senai atidengė Sibiro KZ gyvenimo paslaptis, parašė daug knygų "Viena diena kalnio Denisovo KZte" ir daug kitų paslaptį atidengė viešai pasisakydamas, protestuodamas prieš Kremliaus vadų nežmoniškus, žiaurumus, nekaltų žmonių laikymą kalėjimuose, KZ-lageriuose. Kremliaus valdžia vis pakeisdavo ir susidarydavo valdas, kad ir dabartiniai Kremliaus vadai smerkia Lenino-Stalino sukurtus KZ. Deja, apsirikiata. Kuomet A. Solženycinas pernai davė sušikimą, kad slapta išvežtas rankraštis jo knygos "Gulag Archipelago" ir atspausdintas Prancūzijoje. Aple Lenino-Stalino sukurtus Sibiro ir kt. vėlovų KZtus yra daug prirašyta knygų. A. Solženycinas tik dalį to balsaus gyvenimo atskleidė. Mūsų Sibiro kalnės - A. Rūklėnė ir Armonienė irgi daug tiesos atskleidė apie komunistų KZ, nes jos ten buvo ir viską matė ir išgyveno. Taipgi mes turime ir Kanadoje daug lietuvių šeimų, kurios mums

papasakojo gyvu žodžiu. GI Millukas, Amerikos pilietis, išbuvęs Sibire virš 7 metus, net viešus pranešimus darė apie savo ir draugų gyvenimą KZ.

Šimtai išlikusių gyvų iš komunistų yra parašę atsiminimus ir išvardinę visas kančias, ką jie ir kiti kaliniai yra išgyvenę.

Viena Sibiro kalnė pasakojo kaip lietuvis motinos 1941 m. prie Uralo KZte savo kūdiklius maitindavo savo krauju praplovusios venas. Kitas torontietis pasakojo, kad netoli Krasnojarsko miškuose 1941 m. rudenį buvo virš 2000 lietuvių kalinių, o jau pavasarį belikę jau 300. Lavonai buvo pakraunami už barakų, kaip malkas, sušalę ir tik pavasarį buvę palaidoti.

Visas pasaulis žino Lenino-Stalino ir A. Hitlerio KZ. Visas pasaulis tuos KZ pasmerkė. A. Solženycinas savo naujoje knygoje parašė tiesą. Atrodė, kad "garbingas" Kremlius pripažins tiesą, nes visai žino. Deja, labai tragiška, kad ir šių dienų Kremliaus valdžia gina KZtus, patelsina Lenino-Stalino įvykdytus nežmoniškus žiaurumus ir pasmerkė žmogų KZ kalnį, gyvą liudininką A. Solženyciną už tiesos atskleidimą. Baisus ženklas, Kremlius ir toliau, matyt, nusistatęs tęsti Staliną žudymus ir ruošiasi vėlovų pasaulį gyvą palaidoti.

P. Nerūkas

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišškai, atgarsiai

REIKALAUTI, NE PROTESTUOTI
REIKĖJO, REIKIA IR REIKĖS

(Rokio J. Benius)

Panašta atgalve buvo pasirodęs A. GUSTAIČIO straipsnis (NL, Nr. 2, 74, p. 2), kuriame nusiskundžiama, jog netekome KARALIAUČIAUS/TVANKSTĖS sryties (kurį dabar administruoja rusai) vien dėl to, kad protestavome, kuomet reikėjo reikalauti ne tik rytinės, bet ir vakarinės Prūsijos (kurį dabar administruoja lenkai, bei valdo rytų vokiečiai). Taigi, tu "laisvų, ntekam nepriklausančių žemųjų" reikalavo ir gavo lenkai bei vokiečiai. O juk tai mūsų protėvių kraštas. (kurio aš užmiršti negaliu - skamba dalnoje).

Atrodo, kad lenkai tuo klausimu buvo paruošę išsamią studiją. Tuo tarpu lietuvių mokslininkai, diplomatai, politikai ir visoki kitoki, valdina mėgančias gražuoles, kuomet ateina laikas čiupti bulių už ragų (kaip tą toro ar taurą). A. Gustaitis taip pat nusiskundžia, kad

panašūs pasyvumai, apsilėdimai, pramiegojimai mūsų tautai padaro tiek daug žalos, kad jos neįmanoma atitaisyti paskirais straipsniais, - ir tai atliekama žmonių turinčių gerus, tik neteisingai manėlius, norus. Taip ar ne?

Panašus nusiskundimas pareiškiamas ir mūsų psichologiko bei kalbininko C. Gedgaudo (mano garsinamoje, jo išleistoje, knygoje "Mūsų Praeitės Beleskant, p. 129) kalbant apie mūsų ir sanskritų kalbų vienodumą. Tai įvykė 1971 m. Bakersfield, USA, 2-ros Baltų Studijų Konferencijos metu, kur sanskritų profesorius LEONARIS LATKOWSKI (lenkas, katalikas, Uršulų U-to prof.) įrodinėjo, jog toki žodžiai kaip KIAULĖ, SPIAUTI, VEMTI, ŽALTYS, DIENA, NAKTIS, TVORA, KIEMAS ir BERTŽAS, bei skalčiai I iki LOO, yra panašūs lietuvių ir sanskritų kalbose. Jis buvo palydėtas plojimais ir neatsirado tam nei vieno naivaus oponento. Ar galima pavadinti

PANORAMA

KODĖL PELĖS GRUDŲ
ARUODE GALI BADU
NUSTIPTI?...

Pelnogaudžiai dažnai be garbės, be tvarkos pūtė Amerikos ir, dalinai, Kanados gyvenimo standartą. Pramonės, prekybos bendrovės, gi-gantai, supirko viso pasaulio smegenis, išradimus, patentus, vėlavimus, vėlavimus, vėlavimus, ir sumotorizavo visą šį pasaulį, nesiskaitydami nė su žaliavų šaltiniais, nei dirbančių pajėgumu, viską pirkti, suvartoti, dažnai be reikalo, nenaudingai, žalingai. Propagandos priemonės, radio, TV, spauda išimtinai, įjungta kaip "apdopinti" vargšų darbo žmogų, kad pastarasis viską pirktų, kas reikiama, kas nereikiama, ištuštindamas savo kišenę iki paskutinio cento. O kai vartotojas išleidžia paskutinį centą, tai jam duodama prekė išsimokėjimui, beveik "dyka". Taip gausioms vaikams šelmoms ir silpniesiems būdo žmonėms, yra užnerlama nesibaigianti kilpa, mokėti skolas su didžiausiais nuostimčiais. Krašto žaliavų naudojimas ir žmonių išnaudojimas, skriaudimas tapo paprastu Amerikos gyvenimo būdu.

Energijos šaltiniai ir žaliavos yra ribotos, visi ekonomistai, inžinieriai ir net didieji "gigantai" tai žino. Deja, iki tol niekas, nė vyriausybės, nekėpė ir tai dėmesio. Tik arabams sustabdžius naftos tiekimą visi atsisubodo, ir pamatė, kur šio kontinento motorizacija rieda, planingai naudojant energijos šaltinius, jų greitai nepapildant arba nesurandant naujų energijos šaltinių.

Didžioji Amerikos ir, dalinai, Europos mašina pradėda stoti ir vėlgi nebesisukti. Reikia keisti viską iš pagrindų, norint, kad "kepti karvėliai" kristų ir pelnogaudžiai kišenės. Kitą "melžiamą karvutę užtruks".

Visų sustojimas, apsimatymas, susilaikymas ir pamatymas realybės išsėsi nauda kaip didesiems, taip ir eiliniam darbo žmogui, kuris visiems sąskaitas apmokėdavo.

Reikia viską ir visiems taupyti, tai normalių žmonių

pareiga. Niekas negali ir neturi "aukščiau bambos šokti", nes yra pavojai susižeisti. Iš gero gyvenimo šimtai tūkstančių Amerikos ir Kanados jaunuolių virto hipais, narkotikais ir visuo-menės našta.

Vakarų pasaulio valstybės arabų prabudintos, sujudo, sukruto ir suka galvas, kaip išspręsti energijos trūkumo problemą. Paskelbti apribojimai, taupymai ir grįžimai atgal prie atgyvenusių susisiekimo priemonių, traukinių, autobusų, anglių kasyklų atgavimui ir pn.

Rezultatai tuoj pasirodė: Sumažėjo nelaimės keltuose, baigia išnykti "džulapės", bereikalingi "triptai" į visus šio kontinento kampelius. Gatvės padidėjo pėsčiųjų skaičius, dviračių rinkos. Amerikona, kanadiečiai jaunuoliai mesdavo mokyklas ir traukdavo per pasaulį nuotykių ieškoti, nuskriausdami ne tik savo tėvus ir kraštą, neatlikdami savo pareigų dirbti kraštui, atiduoti energijos duoklę, bet ir savo ateitį sužalodami. Tinginų "bedarbių" skaičius auga, kurie ima iš pašalpų fondų nemazas sumeles, nenorėdami dirbti, ne pristo pajudinti. Iš dalies USA ir Kanados valdžios kaltos, kad neorganizuoja planingai darbo ir mato sąžiningų darbininkų plinigus, ugdydami luokšų, parazitų armijas. Ir valdžios su-lauks rykštės!

Už tat, jau dabar USA, Kanados vyriausybės posėdžiauja per dienas ir naktis, ir suka galvas kas toliau daryti, nes nepažabotos infliacijos ir nedarbo šmėklos jau beldžiasi į duris. Yra pavojus, kad pelė grūdų aruode badu nusišpūs? Valdžios nenori, ar nemoka pelnogaudžių pažaboti?...

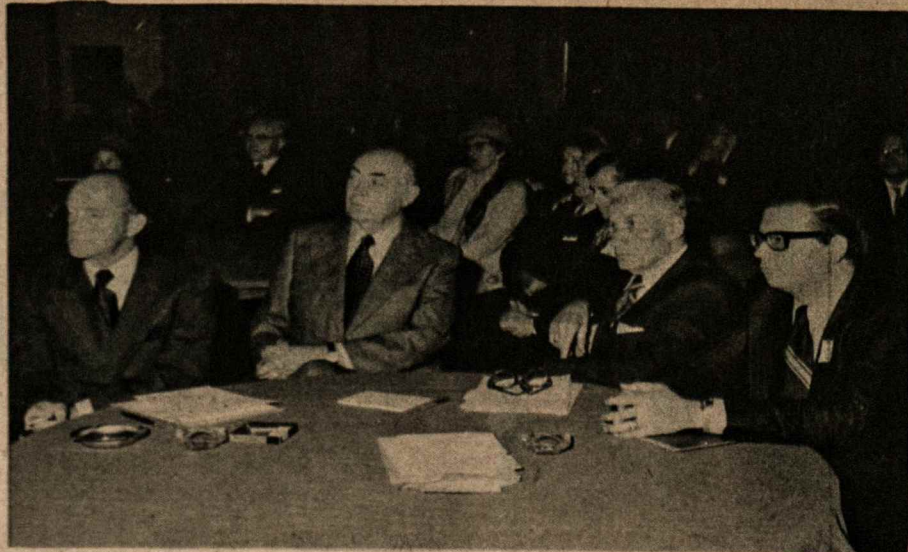
Gyvename labai idomų laikotarpį, kuriame nepažabota ūkio pažanga, technikos išradimai, gali priversti šių dienų kultūras prie sužlugimo.

J. Kelmas

netoli štandleninės Vėrės buvo Galindų, lietuvių šakos, apgyventas. Aplamai, Lietuva gaubė dalį šių mūsų gubernijų: VITEBSKO, PSKOVO, TVĖRĖS, MASKVOŠ ir ypač SMOLENSKO". Pabrėžtina, jog tas istorikas nustato tik sienas su Rusija, visai nelysdamas kitų, prieš tai tūkstantį metų buvusių sienų. Ko daugiau iš rusų galima tikėtis? Tai jau gana gera pradžia užvesti kalbą, derybas.

Elkime arčiau prie tikslo. Štai THE MONTREAL STAR (March 4, 74, p. D-14) išspausdina gana ilgą laiško komentarus "Solženitsyn raps com-munism", adresuoto sovietų lyderiams (vadams). Ką jis jame sako? Visą pirmą, jis pataria Kremliaus vadams kreipti dėmesį atkurti tikros Rusijos atskirą valstybę? Pasitraukiant iš "šiaurės rytų", t.y. Siberiją, paliekant laisvas visas respublikas, jėga įjungtas ir Sovietų Sąjungą, reikalui esant net ir Europą. Ko mes galime geresnio laukti iš rusų?

Tačiau mūsų mokovai visiems kaliai galvą apsiriboti tik etnografinės Lietuvos ribose". Ką tai reiškia? Manau, kad etnografinės ribos siekia dar gana toli. Juk Prūsijoje dar turime likučius mūsų protėvių Kašubų, slovenų ir sorbų vardais (nors gana susilavinčiais, bet jie dar savitos kultūros ir papročių, skirtingų nuo betkokių slavų). Rytuose dar turime arti

Iš VLIKO seimo Toronte. Iš kairės: Vliko pirm. K. J. Validas, Liet. gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, Vliko vicepirm. J. Audėnas ir Evang.-liut. parap. klebonas dr. kun. J. Žilinskas, Nuotr. S. Dabka

BIRUTE NOVICKIENE

(Mirusi 1973 m. gruodžio 14 d., New Yorke)

Perspauddinome velionės 65 m. amžiaus biografiją iš 1964 m. "Sėjos" nr. 1, kuria gyva būdama buvo patenkinta ir ne vienas išsireiškusi, kad geriausiai jos biografiją yra parašęs Henrikas Blazas - "PORTRETAS".

(Tąsa iš praėjo nr.)

Atrodo, kad Birutė Novickienė ne yra tas taškas, į kurį įvairios padėties, skirtingų kartų ir skirtingų pažūrų žmonės turi kažkokią bendrą atsparą, kažką visus jungiantį.

Iš padėtų šalia jos laišku matyti, kad jos korespondencija ne mažiau gausi, kaip pasikalbėjimai telefonu. Ženkla laišku vokuose žymi tolimus ir artimus kraštus: Angliją, Prancūziją, Vokietiją, Australiją, Lotynų Amerikos kraštus, net Madagaskaro salą, neminint Kanadą ir JAV. Lietuvių Enciklopedijos redaktorių laišku parašyti dalykus skirtingiems enciklopedijos tomams arba nurodyti bent medžiagą; lietuviškų laikraščių redaktorių laišku parašyti straipsnius; išleisti knygų autorių laišku; prašantieji įvertinti jų kūrybą, lietuviškųjų organizacijų vadovų laišku; prašantieji patarimo ar sugestijų ir t.t. ir t.t.

Laiškus reikia atsakyti, lietuviškai Enciklopedijai straipsnius parašyti, retkarčiais laikraščiams ar žurnalams taip pat, prašantiems pagalbos padėti, nusi-vylusius paguosti; mėginančius padrausinti. O čia dar nuolatinė konsultacija lietuvių ir pabaltiečių moterų organizacijoms, vadovavimas New Yorko Tėvynės Mylėtojų draugijai ir kitokie išpareigojimai, kilę iš nemokėjimo atsakyti padėti ar pataikinti.

Visa tai atlikti žmogus turėtų turėti bent po keturias rankas ir kojas. Birutė Novickienė kojų visai nevaldo, o rankas tik dalinai; palenkusi galvą gali veidą sau nosine nusišluostyti. Deformuotais pirštais rašyti nelengva, bet ji atsako. Be svarbių dalykų išlausyti telefonu visokių kasdienybų, juk labai vargina, bet ji išklauso. Todėl ir jos pažinčių ratas toks gausus ir socialiniai įvairūs. Ji neskirto žmonių luominėmis ar socialinėmis kategorijomis, jai visi lygūs, lygiai vertingi ir garbingi. Iš čia jos magne-

milijono galindų-galanų, išlikusių Kaukazo kalnuose, greičiausiai atskirtų Mongolų Inyazijos metu. Ar jie neįeina į mūsų "etnografinės sienas"? O kur dar likučiai jotvingių Vengrijoje (Galicijoje)?

Mano nuomone, štai keletas principų, kuriais vadaudamiesi mes turime reikalauti (ne protestuoti):

1. etnografiniai - visų sričių, kuriose, gyvena ar dar gyvena mūsų tautos likučiai, t.y. Prūsijos (Ost-Nukelta i 7 psl.)

tiškas patrauklumas ir ita-ka. Ir iš čia jai visų žmonių lygi pagarba.

Ne, Birutė Novickienė ne fizinis žmogus. Fiziniai jau virš dvidešimt metų ne gali reikšti. Nei pakeisti savo fizinio kūno padėties, nei pati, remdama kėdę, kur į kitą vietą pastumti, nei iš kėdės nori kilti, nei atsugulti, nei atsikelti. Kiti tai turi padaryti. Po darbo valandų ir savaitgaliais tai atlieka jos vyrai, inžinierius Antanas Novickis ir jų dukterė Žilvilė. O darbo dienomis, kai anie išsėina į darbą ir Novickienė sėdi vienu vienu savo kėdėje gonkose, jai padeda pašalintai žmonės; užklvė lankytojai, praeina pro šalį kalmynai, net laiškininkas ir milkman; net aplink gyvena valkai. Visus ji pažįsta ir vardais vadina. Ir visi ją pažįsta, užkalbina, pasistūdo ar ko reikia, o kartais, ilgai stambtelėjęs, pasidalina naujienomis ir net pasiginčija dėl politikos.

Birutės Novickienės portretas būtų neišbaigtas, jei dėl palyginimo i ji neįsprautume jaunų senų, kurie be laiko paseno, kurie be savo armeniško kasdieniško reikalų, nieko nebemato, apie nieką žinoti nenori, kuriems pozityvus ir konstruktyvus galvojimas nebepakellama našta, o bet kokia veikla, lyg malūno girnos ant kaklo. Kai iš tos fiziškos sveikatos, esi, kaip riešutas, tuščia viduri.

Palyginus su jais, Birutė Novickienė yra sveikas branduolys žmogiško kūno lukšte. Metai neturi reikšmės. Kol žmogiškasis branduolys reiškiiasi kaip svikos minties ir kintų jausmų suma, išjungianti į visuomenės visumą, tol asmenybė yra ir jauna, ir dinamiška, ir kūrybiška.

Dorijono Grejaus jaunytės portreto veido bruožai seno ir raiškūs kartu su metais, nors jo fizinis kūnas išliko jaunas, sveikas ir gražus. Birutės Novickienės portretas yra visiškai priešingybė; jos fizinis kūnas nustojo sveikatos ir grožio, jos vidinis portretas išlaikė nemirtingą grožį ir jaunystę.

Fizinio negalavimo valandomis kiekvienam kartais sunku išvengti depresijos ir nusiminimo. Birutė Novickienė nėra išimtis. Bet visi tie kūno negalavimai yra fiziškos būsenos poreikiai, kuriuos ji taip ryžtingai ne kartą yra nugalėjusi, kad sėdėdama savo fizinės negalios kėdėje spinduliuotų dvasinai ir intelektualinai.

Henrikas Blazas
1964 m. vasaris,
New Yorkas

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PROGRAMA VISIEMS KANADIEČIAMS

DAUGIAKULTŪRIZMAS

YRA MOKYMASIS APIE

KITUS KANADIEČIUS

Viena žalis, daugybė kultūrų – tai yra Kanada. Tokią Kanadą jos vyriausybė nori visuomet matyti, nes ji mano, kad kultūrų įvairumas praturtina visus kanadiečius labai įvairia žmogiška patirtimi.

Jau pradėta įgyvendinti visa eilė daugiakultūrinių programų, siekiančių skatinti ir padėti individualiom kultūrinėms apraiškom bei jomis pasikeisti. Tos programos padės pagilinti etnokultūrinių grupių išsijungimą pagrindinėn Kanados gyvenimo sroven bei užtikrins perteikiamą dabartinėm ir būsimom kartom įvairių kultūrų vertybių.

Tarpusavis skirtingų kultūrų pažinimas stiprina krašto vienybę per toleranciją ir įvertinimą savo bičiulių kanadiečių bei jų kultūrinių lobių.

DAUGIAKULTŪRIAI CENTRAI PARŪPINA PATALPAS ETNOKULTŪRINĖM GRUPĖM

Buvo duotos pašalpos steigti daugiakultūriniams centrams visoje Kanadoje, kad juose galėtų susitikti visų kultūrų žmonės, pasidalinti idėjomis, vykdyti kultūrinės programos teatro, meno, rankdarbių, informacijos, diskusinių grupių, muzikos, šokių, repeticijų, parodų ir pramogų srityse.

KANADIŠKOS TAPATYBĖS PROGRAMA SKATINA RANKDARBIUS, MENUS IR LITERATŪRĄ

Ši nauja ir plati programa skatina menų ugdymą, rankdarbius, šokius, teatrą, spausdinimą prozos bei poezijos. Teatrų ir folklorinio meno festivaliai yra esminė šios programos dalis. Visi kanadiečiai turės progos susipažinti su kultūrine veikla ir vertybėmis, kylantiomis iš įvairių kanadiečių turimų šaltinių.

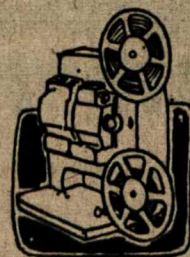
ETNINIO VALSTYBĖS ARCHYVO PROGRAMA RŪPINASI DOKUMENTŲ SAUGOJIMU

Archyvas buvo įsteigtas federacinės vyriausybės, siekiant apsaugoti archyvinis dokumentus, kurie galėtų parodyti visiems kanadiečiams įnašus įvairių kultūrų į Kanados istoriją. Archyvo steigimas buvo stipriai remiamas etninės spaudos ir etnokultūrinių organizacijų, kad archyvo tikslas būtų žinomas visiem kanadiečiams. Archyvas renka: susirinkimų protokolus, atsiminimus, nuotraukas, laiškus, pranešimus, filmus, retus laikraščius ir knygas bet kokio senumo – dvejų metų ar dviejų šimtmečių.

VALSTYBINĖ FILMŲ TARYBA GAMINA VAIZDINES PROGRAMAS

Filmų taryba bendradarbiauja daugiakultūrinėje programoje gamindama filmus, rodančius įvairių kultūrų kanadiečių modernaus stiliaus gyvenimą. Ji taipgi verčia turimus filmus į kitas kalbas ir duoda naudotis organizacijom bei grupėm visoje Kanadoje. Jei norite tuos filmus pamatyti, žemiau nurodytos rajoninės įstaigos gali jus nukreipti į filmų tarybos skirstytoją, kuris padės jums. Filmų taryba taip pat gamina vaizdines – garsines priemones kultūrinio įvairumo temomis, kurios gali būti vartojamos mokyklose.

VALSTYBINIS ŽMOGAUS MUZIEJUS RŪPINASI KULTŪRINĖS MEDŽIAGOS TYRIMU BEI RINKIMU

Kanados centras folklorinei kultūrai tirti valstybiniame žmogaus muziejuje renka filmus bei juostas, telkia rinkinius dalykų, kurie akivaizdžiai rodo visų mūsų kultūrinių grupių įnašus Kanadai. Ta medžiaga rodoma Otavoje ir visoje šalyje, rengiant kilnojamas parodas. Jei turite suvenyrų iš pionierių dienų, pvz. namų rakandų, festivalių aprangos, papuošalų, dekoracijų ir panašių dalykų, galinčių praturtinti kolekciją, – kreipkitės į vieną žemiau išvardintų įstaigų.

VALSTYBINĖ BIBLIOTEKA RŪPINASI KNYGŲ PIRKIMU

Valstybinė biblioteka rūpinasi daugiakalbe knygų tarnybos programa, kuri įgalina pirkti knygas neanglų ir ne prancūzų kalbomis. Tos knygos bus paskirstytos po visa Kanadą ir padės išlaikyti kalbas.

JEI NORITE GAUTI DAUGIAU INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į ARTIMIAUSIĄ RAJONINĘ ĮSTAIGĄ.

ST. JOHN'S, Newfoundland
Sir Humphrey Gilbert Bldg.,
6th Floor, P.O. Box E5368,
Duckworth Street,
St. John's, Newfoundland A1C 5W2
Telephone: (709) 722-6181

HALIFAX, Nova Scotia
Trade Mart Bldg.,
423 4th Floor, Scotia Square,
Halifax, Nova Scotia B3K 2Y5
Telephone: (902) 426-6220

MONCTON, New Brunswick
1222 Main Street, 4th Floor,
Terminal Plaza Bldg.,
Moncton, New Brunswick E1C 1H6
Telephone: (506) 858-2028

STE. FOY, Quebec
1141 Route de l'Eglise, 5th Floor,
Ste. Foy, Quebec G1V 3W5
Telephone: (418) 694-3831

SHERBROOKE, Quebec
Room 500, Royal Trust Bldg.,
12 Wellington Street North,
Sherbrooke, P.Q. J1H 5B1
Telephone: (819) 565-4772

TROIS RIVIERES, Quebec
Room 205A, 550 Bonaventure,
C.P. 335,
Trois Rivières, P.Q. G9A 5G4
Telephone: (819) 375-4846

MONTREAL, Quebec
Room 2101,
1080 Cote du Beaver Hall,
Montreal, Quebec H2Z 1S8
Telephone: (514) 283-4780

NORANDA, Quebec
243 Rue Murdoch,
C.P. 395, Room 3,
Noranda, P.Q. J9X 5A9
Telephone: (819) 762-4512

OTTAWA, Ontario
Room 306, 77 Metcalfe Street,
Ottawa, Ontario K1P 5L6
Telephone: (613) 996-5977

TORONTO, Ontario
55 St. Clair Avenue East,
Room 313,
Toronto, Ontario M4T 1M2
Telephone: (416) 966-6554

HAMILTON, Ontario
150 Main Street West, Suite 504,
Hamilton, Ontario L8P 1H8
Telephone: (416) 523-2355

SUDBURY, Ontario
Room 320, Federal Building,
91 Lisgar South,
Sudbury, Ontario P3E 3L4
Telephone: (705) 673-1121

LONDON, Ontario
395 Dundas Street,
Postian Bldg., 2nd Floor,
London, Ontario N6B 1V5
Telephone: (409) 679-4335

THUNDER BAY, Ontario
Room 213, Federal Building,
33 Court South, Station P,
Thunder Bay, Ontario P7B 2W6
Telephone: (807) 345-1451

WINNIPEG, Manitoba
The Canadian Grain Comm. Bldg.,
Room 201, 303 Main Street,
Winnipeg, Manitoba R3C 3G7
Telephone: (204) 985-2847

REGINA, Saskatchewan
10th Floor,
1867 Hamilton Street,
Regina, Saskatchewan S4P 2C2
Telephone: (306) 525-6155

EDMONTON, Alberta
Room 310,
Sir Alexander McKenzie Bldg.,
3828-104 Avenue,
Edmonton, Alberta T5J 0J9
Telephone: (403) 425-6730

VANCOUVER, British Columbia
1525 West 8th Avenue, 2nd Floor,
Vancouver, B.C. V6J 1T5
Telephone: (604) 732-4252

HON. STANLEY HAIDASZ
Minister of State
Multiculturalism
Canada

KULTŪRINIS PUSLAPIS

A. SOLZHENYTSIN / po ištrėmimo, V. Vokietijoje /

Vargas tautai, kurios literatūra yra jėga užgnaužiamą. Tai ne tik paprastas nesiskaitymas su spaudos laisve, bet ir tautos širdies palaidojimas, jos pergyvenimų atminties išpyjimas.

Alexander Solzhenitsyn

Kanadoje anglų kalba jau senai gaunamos autoriaus knygos, pradedant pirmąja novele *One day in the Life of Ivan Denisovich*, *The First Circle*, *The Cancer Ward*. Už paskutinąją dokumentacinę *Gulag Archipelago* jis užmokėjo pilietybės netekimą ir ištrėmimą iš savo tėvynės ("gdie tak volno dyšit čeloviek: sekant sovietų melagingos dainos žodžius, kur taip laisvai kvėpuoja žmogus").

Daug dokumentinės medžiagos turime savųjų tarpe. Dabar laikas greitai atrinkti iš kelių autorių, sudaryti lyg ir antologiją ir išvertus į anglų kalbą, paleisti į pasaulį. Lėšų tokiam svarbiam ir neatidėliotinam reikalui turi būti.

Dedame vertimą ištraukos iš Pirmojo Rato.

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausiu Keliu")

— Čia turėtų būti šviežia ir pavėsinga, kada medžiai apsidengs lapais, — pagalvojo ir atsiminė Domos posakį: „Kaunas man nepatinka, ir aš niekad nenorėčiau jame gyventi“.

Jam buvo smagu galvoti, kad Šimkus jausis gerai, turėdamas atskirą kambarį. Kartu ir jis pats buvo patenkintas, kad butas Lietuvos Ministeriui. Pirmininkui gautas be konflikto su vokiečiais, kurie vis dar laikė savo žinioje sekvestruotas gyvenamas patalpas.

29

— Kur žmonės aptiko nakvynes? — klausė Slezevičius, kada Antrosios Valstybės Konferencijos dalyviai pradėjo rinktis Kaune.

— Jie kaip paukščiai, — šyptelėjo bendrakalbis. — Suranda kur pagairėje čiukuro atbrailą, ten ir gelbstisi nuo šerkšno.

Oras šalo. Ėmė pūsti padrikais gūsiams vėjas. Kaminių dūmai grėžėsi ir dangų ir pokšėjo medinės tvoros.

Pro buto langus Slezevičius matė, kaip būreliais ir pavieniui pasiūsti Lietuvos žmonių atstovai nuo pat ryto ėmė rinktis į miesto teatrą. Daugis jų buvo tie kaimiški sermėgiai, kurie vis kėlė sentimentą jo dvasioje.

— Jie kaip paukščiai, — jis kartojo minty, bendrakalbio numestą palyginimą. — Suskrido tartis dėl valstybės reikalų ir aptarti laisvės klausimą.

Skubomis jis permetė „Lietuvos“ vedamąjį.

„Galingiems priešams Lietuvoje viešpataujant, be pulko kareivių ir lėšų pradėjo p. M. Slezevičiaus sudarytasai Kabinetas valdyti šalį. Matydami didžiausią mūsų kraštui pavojų, toje valdžioje savo pajėgas suvienijo visi visuomenės sluoksniai, stovintieji už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, — suvienijo tam, kad sudarytų stiprią Lietuvos valdžią. Ar jau pasiektas tasai svarbiausias šios dienos klausimas — nuspręstas Valstybės Konferencija.“

Iš tos Konferencijos Slezevičius vylėsi svarbiausiojo nutarimo: sustiprinti laikinosios Vyriausybės padėtį ir neversti jos veikti Valstybės Tarybos šešėlyje. Valstybės Taryba vis atrodė jam teoretinių ir labai konservatyvių nuomonių lizdas.

Kai kurie bendraminčiai nuogastavo Konferencijos daugumos įnoriu.

— Ar sustiprins Konferencija Kabineto savarankiskumą, ar atsisakys sustiprinti, — pasakė Slezevičius, — per Konferenciją mes žengiame į demokratinio tvarkymosi procesą.

— Dar visa valanda iki atidarymo, — pasakė Šimkus, — o salė jau pilna.

PIRMASIS RATAS

Bobyblin nutilo, susikaupęs rūkė. Jam patiko šiek tiek "įkasti" ministeriui ir sėdėti tokiam patogiam fotelyje. Jis tik galvėjęs, kad norėdamas padaryti didesnę įspūdį, atsiskakė nuo prabangių cigarečių.

Ministeris tikrino popierius: "Inžinierius Bobyblin! Jūs esate vyriausias kalbinių juostų inžinierius?"

— Taip.

— Aš reikalauju visai tiksliai atsakyti, kada jūs bus paruoštos vartojimui?

Bobyblin pakėlė savo sunkius, tamsius antakius: "Tai naujiena. Ar negali mano vyresnysis manęs to paklausti?"

— Aš noriu asmeniškai iš Jūsų išgirsti. Ar baigėit vasario gale?

— Vasario? Ar juokaujate? Jeigu tik šiaip jau viską sumesti skubiai į krūvą ir pasikui apgallėti — tai už pusės metų. Kas gi liečia visai tikrą iššifravimą — neturli supratimo. Gal per metus.

Abakumov susmuko. Jis prisiminė pliktą, nekantrų Vado ūsų virpėjimą, ir pasijuto ligoniui, atsiminęs savo pažadus, padarytus pagal tai, kaip jį informavo Sevastjanov. Jam atrodė, kad jis skęsta, arba kad jis yra situacijoje žmogaus, kuris atėjęs gydytis nuo sunkios slogos, sužino, kad serga nosies ir gerklės vėžiu.

Ministeris įtemptu balsu pasakė: "Bobyblin, aš Jūsų prašau gerai apgalvoti savo žodžius. Jei galima tai padaryti greičiau, pasakykit ką reikėtų daryti?"

— Greičiau? Neįmanoma.

— Kodėl gi? Kokia priežastis? Kas kaltas? Pasakykit man, nebijokite. Kas kaltas, ir nesvarbu, koks jo laipsnis, — aš nuplėšiu antpečius!

Bobyblin atmetė galvą ir žiūrėjo į lubas, kur bėglinėjo draudimo įstaigos "Rusija" ninfos.

— Iš viso susidaro jau 2 1/2 ar 3 metal, — nirsio ministeris, — o Jums buvo duota vienu metų riba.

Bobyblin pratrūko: "Ką Jūs galvojat, metų riba? Kaip Jums atrodo moksliniai išradimai? Oi, žirgell, žirgell, noriu pilies anksti rytą, — ir auštant stovėjo graži pilis? O kas, jeigu problema iš pat pradžių nebuvo tiksliai suprasta? Jeigu kas nenumatyto išsivysto? Ar neatrodo Jums, kad šalia įsakymo reikla ir ramų, gerai maitinamų ir laisvų žmonių tam darbu? Ir be tos nuolatinės įtartinėsimų atmosferos? Ar Jums žinoma, kad mes kilnoja — me mažą tekla iš vienos vietos į kitą, ir mūsų ar kitų rankose sulūžo padėklas. Dievas žino kodėl. Bet kainuotų 30 rublių sunituoti. Taip. Ir tas padėklas yra mėslo vertas, 150 metų senumo, be motoro, diržu sukamas — ir

— Tai mane džiugina, — atsakė Slezevičius. — Pedantiškumas puikus, talkina reikalui.

— Mykolai, — švelniai pasakė Šimkus, kilnodamas savo baritono tonus, — mes juk užbėgome istorijai už akių, kviesdami vyrus į kariuomenę.

— Kariuomenė turėjo veikti prieš pusmetį, — pasakė Slezevičius. — Dabar būtume Vilniuje.

Ir žiūrėdamas į Šimkaus akis, išdėstė:

— Buvo padūkusi klaida. Nepasitikėta Lietuvos žmonėmis. Norėta kariuomenės kadrams taikyti pedantišką atranką. Tai klaida! Jeigu mes nepasitikėtume žmonėmis, ir dabar turėtume pulkus ant popieriaus generolo Kondratavičiaus vadovybėje. Ta klaida amžiams liks istorijos puslapiuose.

Šimkus matė Slezevičiaus nervingumą.

— Ko tu lauki iš Konferencijos, Mykolai?

— Laukiu pritarimo, — tiesiai tarė Slezevičius. — Aš nesutinku, kad Valstybės Taryba diriguotų Kabineta.

— Ar jie tai įžvelgs?

Atsistos kambario vidury, lyg pasinešęs ginti savo principą, Slezevičius pasakė:

— Tarybos nesikišimas — mano Kabineto egzistavimo *conditio sine qua non*.

— Jeigu visuomenės sambūvių sudėtyje būtų galima naudoti chemines formules, — pliaukštelėjo pirštais Šimkus, — Konferencijos nebūtų toks jau sudėtingas nežinomas. Būtų sambūvių elementų junginiai.

Mąsliose ir įdubimuose besišiūšiose Slezevičiaus akyse žėrėjo judrus žiburėliai.

— Formules galima taikyti sambūriui, valstybei ir šiai Konferencijai. Žmonės, apsisprendimas, laisvoti lia, įkalbėta valia. Ir laisvė, ir teritorija. Viskas yra formules, bet visa tai naujam junginiui sujungti reikia rišalo, reikia rišamosios medžiagos.

— Kokios gi? — paklausė Šimkus.

— Amžino valstybės grupių rišalo į vieną junginį, į vieną valstybę. Tas rišalas yra ginklas.

— Ginklas? — nustebo Šimkus.

— Paprasčiausias ginklas. Kartais paprastas brauningelis gali pastatyti valstybę ant kojų. Bet gyvybiškai svarbu laiku turėti tą brauningą. Bolševikai pradžė Rusijos laisvę tik dėl to, kad rusų Steigiamasis Suvažiavimas neturėjo brauningo. Tą istorinę pamoką aš įsidėjau į širdį. Machiavelio tezė: koks ginklas, tokia valstybė.

— Tai reiškia: *si vis pacem para bellum*.

Pokštiški ir išradingi žiburėliai žėrėjo Slezevičiaus žvilgsny:

— Dabartinio momento vertimas to posakio būtų toks: jeigu nori Nepriklausomos Lietuvos, ruošk Lietuvos kariuomenę.

Antrosios Valstybės Konferencijos partiškasis pobūdis pasireiškė pirmomis debatų valandomis. Formavosi frakcijos ir parlamento miniatiūra debatų metu skleidėsi savo paskirų ideologijų alistra ir išradingumu. Į trečią Konferencijos dieną Slezevičius suvokė, kad

dėl to įlūžimo majoras Čiklin, saugumo valdininkas d v i s a v a l t e s tampe klekvienu tardymams, leiskodamas, kam prikljuoti antrą bausmės laiką už sabotazą. Tai toke saugumo valdininkas pas mus, parazitais, — ir kita: kalėjime toks pat — vienintelį ką jis išmano, tai ardyti žmonėms nervus raportais ir problemomis. Kam, po velnių, Jums reikalingi tie saugumiečiai? Galų gale visai kalba, kad mes dirbame slaptam Stalinui telefonui, kad Stallnas asmeniškai mus ragina. Ir netgi tokiam uždavinui atlikti, Jūs negalit garantuoti mums medžiagos. Arba mums reikla kondensorių, kurių neturime, arba tubos yra, bet ne tos rūšies, arba nepakanka okellografų. Skurdas. Gėda. "Kas kaltas? Ar pagalvojate apie žmones? Jie visi dirba jums 12 ir 16 valandų kasdien, ir tik vadovaujantys inžinieriai gauna mėsos, kiti tik kaulus? Kodėl neleidžiat 58 skyriaus kalniam pasimatyti su šeimomis? Mums priklauso lankymas kas mėnesį, o Jūs leidžiat tik kartą į metus. Ar tai padeda nuotaikai? Gal negana Juodųjų Marių vežioti kalnius, ar pinigų mokėti sąrgams už darbą laisvą dieną? Rėžimas. Rėžimas — galvosūpis. Gal iš proto išvaryti. Sekmadientais būdavo leidžiama pasivaikščioti visą dieną, dabar uždrausta. Kodėl? Kad daugiau dirbtumėme? Ką jūs darote — uždedat gretinėlės ant mėslo? Dunsindami žmones be tyro oro, nepagreitintie rezultaty. Bet ar verta kalbėti apie tai? Jūs čia — kodėl gi kviečiat mane naktį? Ar negana laiko dieną? Galų gale, aš gi turli dirbti rytoj. Man reikla išsimiegoti."

Bobyblin atsistoto tlesus, itūžes, didelis.

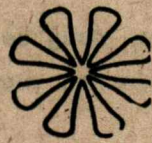
Abakuomv sunkiai kvėpavo, prisėspaudęs prie stalo krašto.

Buvo 20 min. po pirmos. Už valandos, 2:30, Abakuomv turės atraportuoti Stalinui jo namuose, Kuntėve.

Jei šitas inžinierius tlesą sako, kaip gi gali jis išsukti iš šios bėdos?

Stallnas niekad nedovanodavo.

Kai išleido Bobyblin, jis prisiminė tuos tris melagius iš specialios Technikinės Sekcijos. Juodas pyktis užtemdė jam akis. Jis įsakė juos atvesti.

KELEIVIS Lithuanian Weekly

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGĄ ŽODĮ ŠKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILĖRAŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUŠKINĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ. Metinė prenumerata tik \$ 7.00

suvažiavimo dauguma proteguoja Valstybės Tarybos politiką kontroliuoti jo koalicinį Kabineta. Koalicija nebeteko prasmės. Tai reiškė — jo kabineto pasitraukimą, užleidžiant vietą kitam, trečiajam Kabinetai.

Konferencija turėjo aiškią teoriją, kad Kabinetas privalo paklusti Tarybai.

— Koalicija, tai yra kabinetas, — dėstė Slezevičius, — riša krašto žmones. Tam ir tarnauja plati koalicija. Taryba yra vienpartinis organas, neatstovaujans koalicijos.

Tai buvo Konferencijos akligatvis, atsiradęs laisvės karo aplinkybėse. Visą svėrė pakeltos suvažiavusių atstovų rankos. Tai buvo demokratinis procesas lietuviškoje versijoje.

— Atkištinė pažiūra į koaliciją, — dėstė Slezevičius, — pastato Lietuvą į mirtinį pavojų.

— Kada dega namas, jie rūpinasi sienų popieriais, — pasipiktinusiai murmėjo Vileišis. — Mykolai, reikėjo diktatūros, siaučia gi karas!

— Šitą aš norėčiau pasvarstyti, — pasakė Slezevičius. — Aš vis noriu tikėti, kad mūsų demokratija neatkartos Kerenskio tragedijos.

— Bravo, — sutiko Velykis. — Mes suskubome. Turime penkis tūkstančius savanorių. Kerenskis tiek neturėjo.

Konferencijai pasibaigus, tapo dėsninai aišku: Slezevičiaus koalicinis Kabinetas gyvena savo paskutines dienas.

30

Gyvenimas Kaune vyko karo stovio ženkle.

Nuo pat ankstyvo santėmio iki ankstyvo ryto nepasiviestose Kauno gatvėse išmirdavo gyvenimo pėdsakai. Vienur ir kitur naktimis pokšėjo šūviai. Duvo girdėti klykiant. Reti ir drąsūs vokiečių ar savanorių patruliai nueidavo gatvė. Senamiestyje, Žaliakalnyje lietuviai susisaudė su vokiečiais. Tamsiuose namuose, šūviams sutarškėjus, žmonės griuvinėjo ant grindų, manydami, kad tai saugiausia per susisaudymą vieta. Jie slapstėsi tarp baldų. Nuo išgąsčio virpėdami, kalbėjo maldas.

Gandonešiai, matydami savanorių patrulius, kartais ir ginkluotus sunkiaisiais kulkosvaidžiais prie įdinės, prie Ministerių Kabineto, prie savanorių ėmimo vietų, — skleidė gandus apie būsimus gatvių mūšius. Kalbėjo apie spartakų ir bolševikų sukilimus.

Retkarčiais bolševikai lipdydavo gatvėse atsisaukimus, grasindami savanoriams mirties bausme.

Bet savanorių kariuomenė jau peržengė penkių tūkstančių skaitlinę ir buvo militarinė jėga Kaunioje.

Vasario aštuntą Slezevičiui pranešė: Kėdainių fronte žuvo savanoris Povilas Lukšys.

Nukautas, beragindamas savo būrį atakuoti bolševikus prie Tauciūnų kaimo, — bylojo lakoniškas raportas.

(Bus daugiau)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

FILMŲ PASAULYJE

PAPILLON

Nepaprasto valdingumo tikri kalėjimo atsiminimai, patirti balsioje Prancūzijos kalėjimuose, surašyti nuostabių būdų gyvu išlikusio ilgamečio nelaimingojo Henri Charrière, pavadinti "Papillon" / plaštakė, nes turėjo ją išstatuotą ant krūtinės /, milijoninis tiražas parduvinėjama knyga.

Columbia Pictures filmų kompanija ją pavertė spalvotu filmu. Daugeli milijonų dotų kalnavusį pastatymą finansavo Robert Dorfman. Direktorius Franklin J. Schaffner, taip pat direktoriavęs labai gerai parengtam filmui "Patton". Rankrašties Dalton Trumbo ir Lorenzo Semple, Jr.

Prancūzijos kalėjimo vadovybė sunkiai nutelstėsiems pranešė, kad juos tėvynė išnaukia iš savo piliečių sąrašo. Ir jie, balsliai nužmoginti, laivu vežami į klemes darbams. Laive jie geležiniai retėžiai pririnkinti už vienos kojos, prie plentimo balkio.

Tropikiname krašte du kaliniai turi sugauti negilų vandenį pakliuvusį didelį krokodilą.

Keli jų nutaria pabėgti. Bet vienas kalnys /Steve McQueen/, nuo sąrgų užmušimo gelbėdamas kltą kalinį /Dustin Hoffman/, gauna porą metų karcero. Ten jie, bėmirstas, badu, duonos trūkumais bando prisivilioti tarakonus ir kitokius vabalus, juos, sumaišęs su skydais, valgo.

Po nesėkmingo bandymo bėgti, vėl įmetamas, jau penkiametame, į karcerį.

Pagaliau pabėga į centrinę Ameriką, bet tenai jų policija įduoda vienuolės. Policija jam šautuvių buožėmis sulaužo pėdų kaulus, kad nebandytų pabėgti.

Vėl Prancūzija išveža jį į negyvenamą salą, kur sutinka seną kalėjimo draugą Louis Dega /Dustin Hoffman/. Iš tos, nepabėgamos, salos, kalnys Papillon /Steve McQueen/ vėl kombinuoja pabėgti. Nuo labai aukštos, stačios uolos į šniokščiančiai banguojančią jūrą numeta raktus pilną maišą, į šoką jūrą, ir su tuo maišu tiksliai, bangų nešamas, priplaukti žemyną.

Čia, labai daug ką praleidžiant, suminėja velkalo rūmus. Filmas, kaip ir knyga, labai įdomus. Yra balsų aurumų. Yra ir visiška kitokių valzdų. Pav., centrinėje Amerikoje, pakliuvęs į laukinių žmonių kaimą, pabėgęs, pamilsta gražuolę, jį globoja prisidengusitiki suaptnasrūkal. Ją vaidina 18 metų ražuolė, maišyta europietė su azijatu, Ratna Assan.

O visgi Papillon pakliuvo į žemyną, išsigelbėjo, parašė neįtikėtinus atsiminimus. Kalėjime iškentėjo 35 metus. Jis buvo pakviestas pažūrėti filmavimo, patarti. Pripažino, viskas padaryta autentiškai.

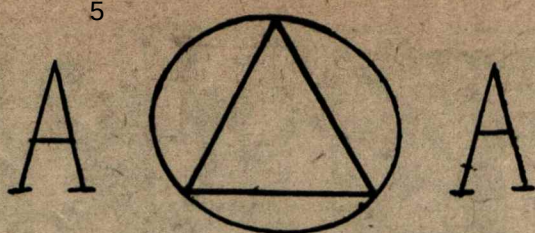
Jis išsilavino, nes Prancūzijos Gvlnėja neteko savo "globėjos" Prancūzijos. Tokia prieštara.

Visas filmas padarytas meistriškai. Kiekviena detalė. Jokio tuštumo, pasimetimo. Steve McQueen ir Dustin Hoffman yra nuostabai geri. Daugybė kitų artistų. Nors filmo ilgumas yra apie dvi valandas ir 30 minučių, bet žiūrint ne tik neatsibosta, bet galvoji, kad tik greitai nepašibaigty.

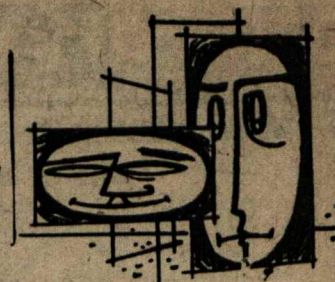
Inteligentą kalinį, visai 1974. III. 12

nužmoginamą, meistriškai pavaizduoja Dustin Hoffman. Nemažiau nuostabus, tikras menininkas Steve McQueen, pasigėrėtinai atlikęs labai sunkią, balsiai kankinamą rolę.

Reto išpūdingumo filmas.
P. Tilvika

KREIVI VEIDRODŽIAI

AŠ ESU ATSAKINGAS, KAI BET KAS, BET KUR ŠAUKIASI PAGALBOS. AŠ NORIU, KAD A.A. RANKA VISADŲ BŪTŲ TENAI IŠTIESTA. IR DĖLEI TO: AŠ ESU ATSAKINGAS.

Jeigu geri ir gali gerti – Tavo reikalas.
Jeigu geri ir negali gerti – mūsų reikalas.
Skambink dieną ar naktį A.A. Tel. 521-2185.

JEI NORI LIETUVIŠKAI KALBĖTI – SKAMBINK DARBO VALANDOMIS 489 – 5391 (KLAUSK: LEO JO VAKARAIŠ NAMŲ TEL. 366 – 2548 ARBA 277 – 7868.

PAVARDĖS NEREIKIA SAKYTI.
PASAKYK TIKTAI SAVO VARDĄ.
MES TOKIE PATYS KAIP IR TU.

SUPRANTAM TAVE IR TAVO RŪPESČIUS.
TU NESI VIENAS.

Iš poeto Jurgio Baltrušaitio archyvo:

Ag, Viešpatie, vaje, vaje,
Linkami laikai Lietuvoje!
Nepažįsta brolio brolio,
Lipdo Staliną iš molio,
Laišvės buvusią alėją
Šluoja jau Maskvos šlavėja –
Gerbkit, skurdžiai, Staliną,
Kad laišvę prašalino!

Paryžius 1941 m.
(Iš Metmenys, nr. 26)

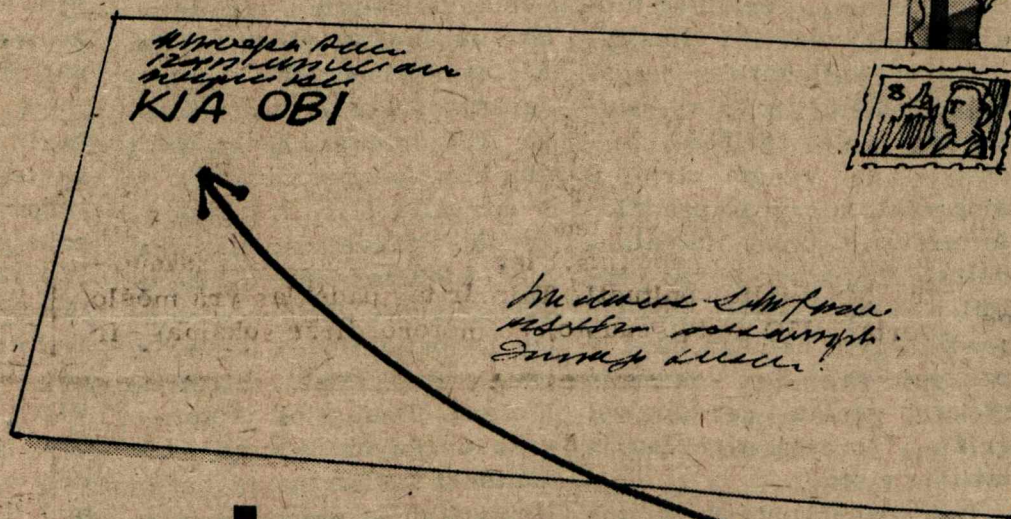
Gripo epidemijos metu pasirodė plakatas: „Bučiuokites tik tada, kai reikalas yra rimtas ir neatidėliotinas“.

Canada Post
André Ouellet, Minister

Postes Canada
André Ouellet, ministre

Pasakei ir savo mamai...

apie savo Kanados Pašto Kodą!

Pašto kodas yra suprantintas ir labai efektingas būdas paskirti atitinkamą vieton siuntą.

Jis susideda iš dviejų dalių:

K1A
(sritis)

Pirmieji 3 ženklai nurodo geografinę vietą Kanados ribose.

OB1
(vieta)

(Šitas yra tik pavyzdžiui)

Antrieji 3 ženklai nurodo vietą srityje, tiksliai nusakdami ar tai būtų miesto blokas, daugelio butų pastatas ar komercinis namas.

Dabar, kai visi turi pašto kodą, mes galime pilnai naudoti ypatingo greičio elektroninius įtaisus, nedidinti išlaidų ir, svarbiausia, greičiau pristatyti jūsų siunčiamas siuntas. Bet – tik tuomet, jei jūsų kiekviena siunčiama siunta bus pažymėta pašto kodu. Jūsų atsakomybė – pranešti visiems savo pašto kodą. Jeigu jo dar negavote – parašykite ar praneškite savo vietinei pašto įstaigai.

Padėkite pašto kodui jus aptarnauti... praneškite visiems

Canada Post. We're working to make it work better.
Le service postal du Canada, c'est du service.

PAŠTO ĮSTAIGŲ ADRESAI:

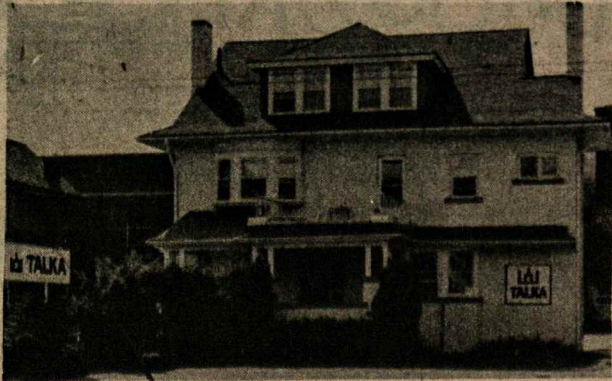
CALGARY, ALBERTA – 207 - 9th Avenue St. West, T2P 1K0
CHATHAM, ONTARIO – 10 Centre Street, N7M 4V0
DELTA, B. C. – 5010 - 48th Avenue, V4K 1V0
DOWNSVIEW, ONTARIO – 2800 Keele Street, M3M 2G0
EDMONTON, ALBERTA – 9808 - 103rd Avenue, T5V 0J0

HAMILTON, ONTARIO – 10 John Street, South, L8N 2B0
MONTREAL, QUEBEC – 715 rue Peel, H3C 2H0
NEW WESTMINSTER, B.C. – 549 Columbia Street, West, V3L 1B0
OTTAWA, ONTARIO – Public Affairs Branch, Sir Alexander Campbell Building, Confederation Heights K1A 0B1
SCARBOROUGH, ONT. – 2439 Eglinton Avenue, East, M1K 2N0

THUNDER BAY, ONTARIO – 221 Archibald St. E., P7C 3Y0
TORONTO, ONTARIO – 17 Front Street, West, M5W 1A0
VANCOUVER, B. C. – 349 Georgia Street, West, V6B 3A0
WINDSOR, ONTARIO – 185 Ouellette Avenue, N9A 4H0
WINNIPER, MANITOBA – 266 Graham Avenue, R3C 0J0

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.p.p.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (F.C.A.)	6%
šėrus ir sutapas	7%
už vienu metų terminuotus	8%
indėlius	9%
3 metams 8½% ir 5 m.	9%

Duodame:

asmenines paskolas	11%
nekiln. turto paskolas	9½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikriname indėlių saugumą. Kapitalas — virš \$ 4.600.000

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus šeštadieninė mokykla šiemet švenčia įsikūrimo 25 m. sukaktį. Mokytojai ir vadovybė (sėdi iš kairės): L. Stungevičienė, M. Kvederienė, M. Mikalauskas, Mons. dr. J. Tadauskas (globėjas), J. Mikšys (vedėjas), A. Mikšienė, kun. L. Januška (kapelionas) ir K. Preikšytė. (Stovi): K. Norkus, D. Grajauskaitė, K. Gedrimaitė, J. Kristolaitis, G. Repšienė, B. Juozapavičienė, K. Milleris, R. Pareštytė ir Ald. Matulicz. Nuotrauka A. Juračio

toronto

POPIETĖ SAVUOSE NAMUOSE

Rimto amžiaus svečių grupė aptarė A. Rinkūno iškeltą mintį apie pensininkų namus. Jie kalbėjo apie galimybes tokiam užsimojimui ir tokio objekto atėties perspektyvas. Tautiečiai prieina nuomonės, kad tai esąs labai geras ir sveikintinas Rinkūno pasiūlymas. Bešarūnų sauslėlede verčia vis didesniam mūsų skalčių pagyvoti apie atėties. Aple ramlas ir nerūpestingas poilsio dienas. Aple naudingą ir idomesnį laiko sunaudojimą jaukesnėje pastogėje, savų tautiečių tarpe. Tuo labiau, tokioje gausioje Toronto bendruomenėje, kur per ellę metų buvo bendrauta ir viešems, geriau ar blogiau susigyventa. Ši vieta tapo beveik kaip antrieji namai, kaip netikėtai surastas, naujai užgyventos tėviškos kamputis, kur žengta pirmieji žingsniai, kur, ypač pradžioje, turėta ir sunkesnių valandėlių. Jeigu kieno ir buvo kiloti sparnai, norėta plačiau pasišalvoti, nemaža buvo ir pasikraidyta. Bet daugelis niekur geriau nerado, vėl grįžo į įprastą, artimiausią tapusią vietą.

Bet eliant prie to vertinimo užmojo galimybių, besikalbantieji susirūpina, nes Rinkūnas, pasiklaudamas stambesniais rėmėjais, konkretesnio realizavimo kaip ir nenurodė. Gera jeigu atsisiras tokių stambesniųjų. Gera, jeigu prie jų prisidės ir smulkesnieji. Bet kaip iš patirties matome, mūsų žmonės neskuba į daugelbūčius kompleksus. Net nebe galėdami apėiti, tinkamai pasirūpinti, apsitvarkyti, vieš tiek laikos savo namelio, savos pastogės. Tuo labiau Rinkūno siūloma Anapiliosodyba tokiu tikslu. Toli nuo visko: nuo miesto, nuo patogumų, nuo sveikatos centrų, nuo susisiekimo. O tik netoli nuo visą laiką pro langus matomų kapinių. Tas viskas dar būtų nieko, bet reikla pagalvoti ir apie tokių vietos išlaikymą. Tiksliau tenka rimtai pagalvoti apie išlaikymą visų, plačiai užsimojusių torontieškių centrų. Jeigu ir po 20 metų Priskėlimo parapija, net nepašaučius planuotos bažnyčios, tebeslėgia gausios skolas, kaip bus su Lietuvių Namais, kaip bus ir su pačiu Anapilium, atsiskyrus kažkur laukų platybėse.

Pagalvoti, kad ir po sėkmingos pradžios, po šaunų įkurtuvų, kad neatsitiktų kaip Rošesteryje. Ten atskir-

ros tautybės, savo pajėgumo metuose prisitardė savų Namų, šventamųjų, o dabar nebėra kam jų prižiūrėti.

S. Prancūnas

ŠIUPINYS TORONTE

Išlaikydama Maž. Lietuvos tradicijas, Toronto Maž. Lietuvos Moterų Draugija kasmet ruošia šūpinio vakarą. Š. m. šūpinio vakarėnė įvyko vasario 26 d. Priskėlimo parapijos salėje. Nežinoma, kad buvo darbo diena, šūpinio valgyti susirinko didelis skalčių torontieškių, taip, kad visi stalai buvo užimti.

Svečius trumpu žodžiu pasveikino draugijos pirmininkė Elzė Jankutė, žinoma Maž. Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus dukterė. Po to žodį tarė A. Lymantas, specialiai į šūpinio vakarą atvykęs iš Montrealo. Jis draugiją ir svečius pasveikino Kanados Maž. Lietuvos Bičiulių Draugijos Centro Valdybos vardu ir prisiminė Klaipėdoje rengiamus Maž. Lietuvos Moterų Draugijos šūpinio vakarus, kuriuose buvo ne tik kūniškai pasisotinama, bet ir lietuviškomis dainomis, vaidinimais, muzika ir kalbomis demonstruojamas lietuviškas bendrumas ir tarpusavio draugiškumas.

A. Lymantas pabrėžė, kad Toronto Maž. Lietuvos Moterų Draugija ne tik tęsia Klaipėdoje įsteigtos draugijos veiklą, bet ir, išlaikydama savo krašto tradicijas, ruošia kilniems tikslams parengimus. Iš gauto pelno draugijos moterys šelpia įvairius lietuviškus išlaikymo reikalus. Už tai jas reikla pasveikinti ir joms pareikšti pagarbą.

Šioje tradicinėje šeimyniškoje šventėje buvo prisiminta ir mirusiųjų. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbtas prieš mėnesį Torontė miręs žinomas Maž. Lietuvos veikėjas dr. Martynas Anyšas.

Panelė Šarkutė paskaitė ištrauką apie šūpinį iš Kr. Donelaičio "Metų", o jaunieji "Atžalyno" nariai gražiai pašoko tautinių šokių. Po to, Toronto liet. ev. liut. kunigui A. Žilinskiui sukalbėjus malda, svečiai pradėjo labintis šūpinio, kuris šiais metais buvo ypatingai skaniai paruoštas.

Pasisotinus, buvo tęsiama meninė programa, kurioje gražiai pasirodė Toronto "Atžalyno" tautinių šokių šokėjai ir panelė Kuolaitė pa-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

6% už depozitus
7¼% už taupymo s-tas
8% už 1 m. term. dep.
8½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

skambino planų klasikinų dalykų.

Po to sekė loterija su įvairiais ir kaskuriais labai turtingais fantais — ypatingai gražiais meziniais.

Šūpinio proga Toronto Maž. Lietuvos moterys pasiuntė didelę sveikintimo atvirutę buvusiam Klaipėdos Lietuvių Draugijos pirmininkui Marijai Braklenai į Berlyną.

Bendrai paėmus, parengtas praėjo labai gražiai ir gražioje šeimyniškoje nuotakoje. Labai sklandžiai ir laisvai vakaro programą pravedė ponla Melklejohn.

GYVUOJA LIETUVIŠKI BANKELIAI

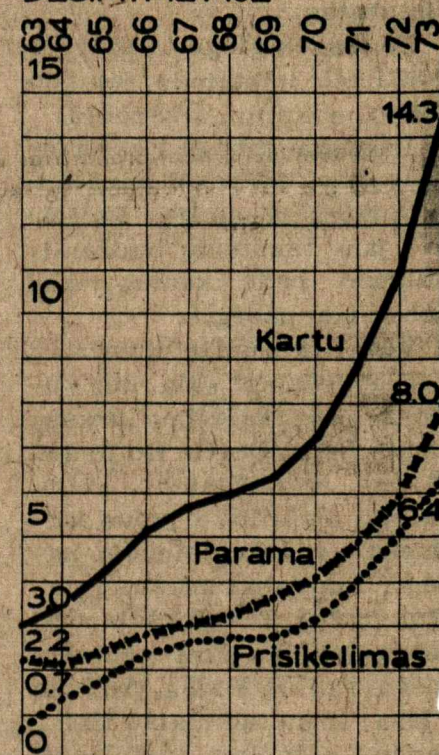
Abu Toronto lietuvių kredito kooperatyvai jau sušaukė metinius susirinkimus ir patiekė apyskaitas. Iš jų matome, kad Toronto lietuvių, kurių dauguma jau priklauso savlesmes bankeliams, turtingumas sparčiai auga. Metų pabaigoje indėlių buvo art 14 milijonų dol., arba po 3.5 tūkstančio asmeniui, jei skaičiuojame, kad abiejose įstaigose yra 4000 skirtingų narių. Viso torontiečiai sutaupe 3.4 milijonus daugiau nei 1972 metais. Paramoje sudėta 7.7 mil., Priskėlimo parapijos bankelyje 6.2 mil. Labiausiai augantis kooperatyvas yra Parama. Jo aktyvas per metus paaugo net 35.4% ir dabar yra virš 8 mil. Priskėlimas viljois su 24.6%, aktyvu. Parama vyravo ir paskolų išdavimu. Jos padavėjo 43.4% iki 6.8 mil., Priskėlimas — 31.6% iki 4.4 mil. dol.

Bankeliai į atėties žūrl optimistiškai. Samatoje Parama numato 25% daugiau pajamų šiuose metuose, bet ir 31% išlaidų. Priskėlimas žada būti 18% daugiau pajamų ir tiek pat išlaidų. Bankeliai nesiekia didesnio pelno, nes jis apmokestinamas, kaip ir kitose finansinėse įstaigose. Pelnas perduodamas tiek indėlininkams, tiek skolinkams, aukštesnėmis palūkanomis, mažesniais nuosimais už paskolas, nemokamu čekių bei kitais patarnavimais.

Nors spėtina, kad nemažai tautiečių priklauso abiem

bankeliams, apyskaitose vaizdu tam tikrų skirtumų tarp bendro ir parapijinio bankelio. Kai Paramoje depozitų, tai yra sąskaitoje iš kurios galima rašyti čekius, paaugo 18.8%, Priskėlimas jų sumažėjo 7.6%. Ten ir mažiau pinigų laikoma taupomoje sąskaitoje (paaugo 35.3%), daugiau terminuotose indėliuose (paaugo 102.5%). Tuo tarpu Paramoje terminuotų indėlių buvo 69.5% daugiau, o taupomųjų 57%. Asmeninių paskolų Paramoje išimta 43.5% daugiau nei 1972 metais, Priskėlimas tik 1.1%. Nežinia, kodėl tokie skirtumai yra, nes tiek taupymo, tiek skolnimosi sąlygos panašios abiejuose kooperatyvuose.

KAIP AUGO TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAI PRAEITAME DEŠIMTMETyje

Aktyvas milijonais dolerių

Prieš dešimt metų įsteigtas atskiras Priskėlimo parapijos bankelis sparčiai vyjo Paramą ir, atrodo, kad jį pralenks. Tačiau Parama visgi lieka didžiausiu lietuvių kredito kooperatyvu Torontė, kaip ir visoje Kanadoje. Kiek ilgal? — priklausys nuo tolimesnio lietuviškų pajėgų skaldymo, kam galimybių jau yra.

NL LAIKRAŠČIO PARENGIMAS

gegužės 4 d. Lietuvių Namuose. Juo rūpinasi R. Simonavičius, J. Šrebutėnienė, A. Dada, S. Jokubaitis, V. Bačėnas, V. Petraitis, D. Renkauskas, M. Rėčys, I. Urbonas ir kt.

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarplege-Lotion" preparatas sualiko plaukų slinkimo, nešioja plaukams, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralų plaukų spalvą. JIB vartodami nebeate ir žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Lij. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pigu sušiti mūsų atstovams: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 4th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

Gerb. NL Remėjau!

"Nepriklausoma Lietuva", kad galėtumėte užsibrėžtus tikslus, ir kad susidarytų lėšų patalpų pagrindiniam pertvarkymui, B-vės V-ba kreipiasi į žinomus lietuvių dailininkus prašydamas paramos. Kaip matote jie gausiai atsiliepė, padovanodami vertingus savo darbus. Visi bilietai pažymėti darbai bus išleisti loterijon, kuri įvyks šių metų gegužės mėn. 11 d. Visi NL skaitytojai ir remėjai loterijos bilietus gaus poštu, prašant neatsisakyti paremti sąvoki laikraštį šia nedidele loterijos auka. NL.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

772 GEORGE STREET, LA SALLE

MONTREAL, QUEBEC, CANADA

TEL. 388-2270

1. A. TAMOŠAITIS, MOKYTOJAS

LIETUVIŠKAS TAUTINIS RŪBAS

2. E. ASTRASKEAS, PAVEIKLAS

3. P. BALTOONIS, MEDŽIO KULPTŪRA

4. E. BUKAUSKAS, PAVEIKLAS

5. E. PAKALNINKIS, PAVEIKLAS

6. J. ŠAUCIUS, MEDŽIO DROŽINIS

7. A. VAZALNINKAS, PAVEIKLAS

8. G. VAZALNINKAS, PAVEIKLAS

Trukmės įvyks 1973. XLIV.

0.100 AUKA — DONATION

Nº

Nº

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

Mūsų Kredito Unijos nariui

VINCUI DANILIAUSKUI

mirus, jo žmonai Magdalenai, dukrai Valerijai, sūnams Juozui ir Vytautui ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" Valdyba

A. A.

VINCUI DANILIAUSKUI mirus, jo sūnų Juozą ir šeimą užjaučiame.

R. N. ir V. Trečiokai

Netikėtai mirus A. A. VINCUI DANILIAUSKUI, skausmo prislegtus žmoną Magdaleną, sūnus Juozą su šeima, Vytautą ir dukrą Valeriją Stankevičienę su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime -

Sofija ir Vincas Bilevičiai

VINCUI DANILIAUSKUI mirus, jo žmonai Magdalenai, vaikams ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia -

Aloyzas ir Josette Stankevičiai

Mielai Sofijai Tauterienėi, jos sesutei tolimoje tėvyneje mirus, reiškia nuoširdžią užuojautą jai ir jos šeimai -

A. ir J. Knystautai

VLADUI RUŠUI Toronte mirus, jo žmonai ir sūnui reiškia nuoširdžią užuojautą -

Buvęs pavaldinys DP policijoje Vokietijoje, Benediktas Pakulis su šeima

Nuoširdžiam bendradarbiui iš Ottawos Juozui Danilui ir šeimai, jo tėveliui netikėtai mirus, širdingai užjaučiame -

"NEPRIKLUSOMA LIETUVA"

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuva ir parduoda
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laika saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapezat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Ivairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237 / 3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

VISKAS MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame - Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

st.catharines

VERTINKIME TUOS, KURIE DIRBA LIETUVYBĖS LABUI

Yra komentuojama, kad mūsų tautiečiai Lietuvoje, baigę aukštuosius mokslus, nuošaliau laikosi nuo lietuvių tautos interesų. Mažiau tokių remia spaudą, tautininkus ir kultūrinius reikalus, net vengia įeiti į organizacijų valdybas ir t.t. Tokie komentarai pastebimi spaudoje ir išgirstami iš Tautos Fondo reikalams pinigų rinkėjų bei tautininkų švenčių paskaitininkų.

Tenka didelę pagarbą už drąsumą tiems paskaitininkams, kurie pradeda kelti į viešumą tuos, kuriems tautiškas tapo svetimybė. Juk dėl tokių gali visi lietuviški laikraščiai užsidaryti, visos organizacijos ar veiksniai, kovoją dėl Lietuvos laisvės neveikti. Kai kuris tokių, norėdamas savo neramią sąžinę nuraminti, mano, čia gime vaikai iškovos Lietuvai laisvę. Kaip galės tokie vaikai iškovoti laisvę Lietuvai, jei tėvai pasinešę į nutautėjimą? Gerai dar, kad turime dalį aukštuosius mokslus baigusius Lietuvoje ar išsviljoje, kurie žemaitišku užsiėmimu prisideda prie Lietuvos laisvės darbu. Turimų pavyzdžių inž. Steponą Šetkų, reikalui esant dirba B-nės, skautų rėmėjų valdybose, bei švenčių rengimo komitetuose. Kaip talentingas kalbėtojas kalba svetimausių tarpe, iškelia Lietuvos okupaciją į viešumą. Rašo tuo reikalu straipsnius į vietos dienraštį "The St. Catharines Standard." Jis rašo ne dėl kokio asmeitinio išskalčavimo, o tik jausdamas tautinę, lietuvišką pareigą.

Mūsų kolonijoj yra ir ne lietuvių kilmės tautiečiai, kurie vėlklia prie Lietuvos okupaciją, - tai H. Jasevičienė. Nežinome, kad ji olandų kilmės, bet ruošiant demonstracijas prieš Lietuvos okupaciją, aktyviai įsitraukia į organizacinį darbą ir su vyru ir vaikais dalyvauja demonstracijų eilėse. Gana įtakinga lietuvių tarpe, nes ji dirba nekilnojamo turto nuosavybės pardavimo versle. Svarbų vaidmenį mūsų kolonijoj vaidina ir parapilja. Parapijos klebonas Juvenalis Liauba OFM yra didelis tolerantas. Jam nėra svarbu kokių ištikimųjų organizacijos priekyje žmogus, bet kad dirba lietuvišką darbą ir reikalui esant nuoširdžiai jį padeda.

Šiuo tarpu paliečiai tik keltis ryškiau besireiškiančius savo darbais. Beabejojų yra daugiau nežinoti amžiaus ir net iš pačių jaunaučiųjų.

J. Šarapnickas

IR GERAI IR BLOGAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

preussen ir Wespreussen) ligi Elbės upės vakaruose,

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ \$709.00
1974 METAIS PRADĖDANT NUO

IŠVYKIMO DATOS: Balandžio 25 d.

Gegužės (May) 9, 16, 23, 30 d.

Birželio (June) 20, 27 d.

Liepos (July) 11, 25 d.

Rugpjūčio (August) 1 d.

Rugsėjo (September) 5, 12, 19, 26 d.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IŠ VISŲ

DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pratomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŲSŲ GIMINĖMS

išsikviesti iš Lietuvos.

Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL 131, P.Q. - CANADA

TEL.: 844-5292 844-5662

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W.

TORONTO, ONTARIO

M6R 1X6

Visais kelionių reikalais

betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

H. Jasevičienė

remiantis Lenkija (kurį turi būti pastumta į vakarus, į rytinę Vokietiją, grąžinant mums dalį Pomeranijos ir visą rytinę Prūsiją, gl. Vokietijai ir Saxonijai - vakarinius prūsus); Karpatų kalnų, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos ir Juodosios jūros pakraščiais vakaruose bei pietuose. Rytuose turime prisijungti "ossetus" arba galindus, kurie gyvena Kaukazo kalnuose prie Gruzijos, iki Kaspijos jūros ir užbaigti sienas su rusais Volgos upe ir Uralo kalnais. Su Suomiais - Ladogos ir Onegos ežerais. Kad "ossetai" yra neabejotinai mūsų tautos likučiai, štai patelksime vieną sakinių jų kalboje: "Aež na! žonin, kada! man gur(kl) šaldyn". Kokios čia kalbos būta? C. Gedgaudas "Varpo Nr. 12" patelkia jų tautos žemėlapi 12-me amžiuje.

2. istoriniai - visos šios sritys buvo, ir dar yra daliniai, mūsų genčių apgyventos (kaip jau buvo įrodyta ir išrodoma daugelyje straipsnių). Tegul mielas skaitytojas išitikinimui išgyja mūsų kalbininko ir praeitiko p. C. Gedgaudo knyga "Mūsų Praeities Beieškant".

3. etnografiniai - tai yra naturalios, gamtiškos sienos, kurių turime reikalausti (jau pamintu istoriniu pagrindu): Oderis, Vysla ir t.t., kaip nors atgaunant ir Arkoną, mūsų senų plečių Krivčių ir valčių bevelk paskutinę sostinę.

4. ekonominiai - mums svarbu turėti aukso (Karpatų kalnuose), grūdų (Ukrainos stepėse) ir alyvos (prie Kaspijos jūros), glbulvių ir griklių košės rasme kad ir Dzūkijoje.

5. religiniai - įrodyti kad "sukrikščionim" principas yra atgyventas, ir todėl yra nelegalūs visokios politinės ir istorinės tėsės pagrindai, pretenzijos į mūsų tėvų žemę. Mums reikia žiūrėti, kaip "atkrikščionyti"

EKSKURSIJA Į EUROPA

- 5 dienos Vilniuje
- 2 dienos Maskvoje
- Kitos dienos Vienoje ir Amsterdame

1. Iškrenda gegužės 30 d., grįžta birželio 13 d.
2. Iškrenda birželio 13 d., grįžta birželio 27 d.
3. Iškrenda liepos 18 d., grįžta rugpjūčio 1 d.
4. Iškrenda rugsėjo 5 d., grįžta rugsėjo 19 d.

Smulkesnių žinių teiraukitės pas

V. Bačėną TEL. 533-3531

2227 Dundas Street, Toronto, Ont. M6R 1X6. Montrealyje - 365-0311

montreal

PRANESIMAS

Pašalpinės dr. Jos narlams pranešame: su Vytauto klubo pastato užleidimu naujlems savininkams, balandžio mėn. 7 d. išpuolantis susirinkimas įvyks 2680 Frontenac St. (kampas Sherbrooke St.) 2:30 p.p.

Dr. Jos valdyba

J. Skinkis, L. Gudas, P. Alinauskas

DĖMESIO, DĖMESIO!

Kas atsineš 5 skelbimų gaus \$1.00 nuolaidą, nuo kiekvieno už 5 dolerius perkamos sumos.

WIDE WORLD OF HERBS, 11 St. Catherine St. E., Montreal, P.Q. Atidaro nuo 9 iki 6 val., šešt. 10-1 val.

ŠVYTELĖJO PAVASARIS!

- Tai metų laiko sezonas rūpintis kuo važinėsim. Pabrangus gazolinui, kiekvieno vairuojančio rūpestis kaip priemoniai įsigyti važiuojamąjį priemonį. Rūpestingumas sumažės, kai jūs užsitate į Montreal West Automobile pardavimo vietą, ten jums nuoširdžiausiai pasitarnaus sales manager Leonas Gureckas. Jūs ten rasite naudotų gerame stovyje, mažai naudojančių gazolino o jei noretite iškeis jūsų seną mašiną į naują priemoniausia kaina. (Žiūr skelb.)

J. Benius

Montreal, P. O.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai

- Degalai, tepalai, padangos ir kita

- Montrealičiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street

LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių

- Pardavimas ir taisymas Chaparral

- firmos snowmobile ir Moto firmos

- snowblower ir taip pat motorinės

- valtytys. Sav. G. Desrochers

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

Highland Auto Body

611 LAFLUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai

- Išorės taisymas ir dažymas

- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos - lietuviams nuolaida.

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavyas 365-3252

JONĄ KARDELĮ PRISIMENANT

Pr. Rudinsko pasakytą kalbą Montrealyje minint velionio mirties 5 metų sukaktį.

(Tasa iš pračio nr.)

Sakoma, kad politiniai emigrantai visais laikais buvo dideli individualistai, visada linkę dėl mažiausio nuomonų skirtumų skaldyti ir sunkiai apjungiami bet kokiam bendram darbui. Atrodo, kad šitokia psichologija dominavo ir ano meto Kanados lietuvių gyvenimą.

Būtų buvę labai gražu, jeigu "Nepriklausomos Lietuvos" redagavimo problema būtų buvusi išspręsta "Lietuvių žodžio", Detmolde, pavyzdžiui. Tuo, žinoma, aš nenoriu pasakyti, kad "Nepriklausoma Lietuva" būtų likusi vienintelė Kanados lietuvių laikraščiu. Tokia didelė lietuvių kolonija, kaip Toronto, su kitomis artimomis lietuvių grupėmis, anksčiau ar vėliau būtų vistiek savo laikraštį išleidusi. O tačiau mįšrus redakcinis kolektyvas būtų daug padėjęs "NL" laikraščiu prenumeratomis, lėšų telkimo, o gal ir turinio įvairumu.

Tiesa, velionis J.K. perėmęs "NL", šita spragą tuoju pat suprato ir tuo reikalu buvo sukvietęs keletą pasitarimų. Tačiau jo dominuojanti politinė ir ideologinė asmenybė, o ypač pats jo atkvietimo faktas prieš bet kokius bandymus sudaryti mįšrų redakcinį kolektyvą, atrodo, sukėlė kai kurių grupių baimės dėl laikraščio krypties ar net galimo visiško jo užvaldymo. Tie pasitarimai nedavė rezultatų.

Galutiniai padėti sukomplikavo nepavykęs 1949 metų rudens Kanados lietuvių atstovų suvažiavimas, kuris keliems metams suskaldė šio krašto lietuvių.

Tai va, šitokioje nedėkingoje aplinkumoje Jonui Kardečiui teko pradėti "Nepriklausomos Lietuvos" redagavimo darbą Montrealyje. Jis pirmas pamatė, kad be vieningos, visos Kanados lietuvių apjungiančios organizacijos, mūsų kultūrinė ir politinė veikla yra pasmerktą merdėjimui. Iš

tos sveltos velionio nuovokos gimė laikinasis organizacinis komitetas, kuris per porą metų ir privėdė prie Kanados lietuvių Bendruomenės įkūrimo.

Nenuilstamų J.K. pastangų dėka "NL", kad ir dirbdama labai sunkiomis sąlygomis, vis dėlto progresavo ir tapo patraukliu reguliaru savaitraščiu. J.K. redaktoravimo metu "NL" pasistatė sau namelį, išplatino už apyt. 15,000 dol. šėrų, dū kartu pakeltė savo spausdinimo būdą ir mašinas ir šiaip taip balansavo kasmetines pajamas ir išlaidas. Normaliomis sąlygomis visos tos materialinės ir techninės bėdos neturėtų rūpėti redaktoriui, bet tikrumoje tatal buvo vienas iš didžiausių J.K. rūpesčių. Kas neatstima J.K. renkančio "NL" prenumeratas salėse, gegužinėse, pobūviuose, ar organizuojančio šėrų ir aukų vėjus, ar rengiančio "NL" balus ir kitokius pobūvius lėšoms telkti?

Nedaug lengviau ėjosi ir su laikraščio užpildymu. Montreale visą laiką buvo blednas bendradarbių. Tą spragą žymia dalimi J.K. užpildė savo ryšiais su JAV gyvenančiais, iš Lietuvos persikėlusiais, žurnalistais ir literatais.

Šalia "NL" leidimo ir redagavimo J.K. rasdavo laiko dar ir aktyviam dalyvavimui Montreale lietuvių kultūriname ir politiniame gyvenime. Ar buvo kada nors koks minėjimas, ar šventė, kur J.K. nebūtų dalyvavęs? Jis dirbo ir KLB valdybose, ir lituanistinėje mokykloje, ir politiniame KLB komitete, ir žurnalistų sąjungoje, ir SLA, ir Valstiečių liaudininkų organizacijoje ir visur kitur, kur tik koks nors lietuviškos sąmonės krustelėjimas pasireikšdavo.

Dažnai taip jau pasaulyje būna, kad miręs žmogus pasidaro brangesnis, kaip gyvas. Panašiai yra ir su velioniu. Kol jis buvo gyvas,

tol niekas iš mūsų labai nesirūpino, kaip jis tą "NL" suilpdydavo, iš kur gaudavo medžiagą, kaip subalansuodavo savo vargano laikraščio ir dar varganesnes savo paties pajamas ir išlaidas. Tik po jo mirties mes visi pajutome, kokią spragą atsilvėrė ne tik "NL" leidime, bet ir visame Montreale lietuvių kultūriname gyvenime.

Jonas Kardelis buvo didelis demokratas ir didelių kompromisų žmogus. Jis mokėjo išlausyti ir vertinti kitų nuomones. "Nepriklausomos Lietuvos" pavidale jis paliko mums montrealiečiams lietuviams tas visas savo demokratines pažiūras ir tradicijas. Jis tikrai norėjo, kad "Nepriklausoma Lietuva" būtų visiškai geros valios lietuvių be politinių, religinių ar ideologinių skirtumų. Tą jo palikimą išlaikyti reiklamoje aukštumoje nėra taip lengva. Laikraščiu šandien trūksta ne tik žmoniškesnių patalpų, ne tik geresnių techninių leidimo priemonių, bet ir paties redaktoriaus.

Gi "NL" Montreale, Kanados, o gal ir viso šio kontinento lietuviams tikrai yra reikalinga. Visa kita lietuviška periodinė spauda yra susiskirsčiusi pagal partijas, ideologijas ar kitokius susigrupavimus. Tą spaudą paėmęs iš anksto gali žinoti, kokius komentarus bet kurio opesni klausimu joje ras. Tokių laikraščių redaktoriams lengva nuspręsti ką dėti, ir ko nedėti. Visai kas kita kai bandoma laikraštį sutalpinti visus. Tada dažnai dėl vieno straipsnio grąšina prenumeratas nutraukti vienai, o dėl kito-kiti skaitytojai. Mes dar nesame pripratę skaityti skirtingas nuomones tame pačiame laikraštyje. O vis dėlto, mano įsitikinimu, lietuvių tarpe paskutinis "mohikanas" iš laikraščių bus tas kuris sugebės apimti visus, kadangi dabartinės, taip labai skaitlingos ir susiskaldžiusios periodinės mūsų spaudos likimas jau atskleidžia yra paženklinimas. Tėra tik laiko klausimas.

"Nepriklausomos Lietuvos" šiuo metu deda pastangas persorganizuoti ir sutelkti daugiau lėšų, kad užtikrintų geresnį rytojų. Prisidedami prie šio

"NL" vėjus mes pačiu geriausiu būdu pagerbime a.a. velionio Jono Kardo atminimą. Pasaulyje taip mažai tėra lietuvių ir taip sparčiai jie visur tirpsta, kad kiekvienas iš jų turėtų būti mums brangus. Tatal velionis visada pabrėždavo ir su ta mintimi gyveno iki paskutinės dienos. Po 1967 metų Expo parodos JAV lietuvių spaudoje buvo daug kritiškų pastabų dėl Montreale lietuvių santykiavimo su iš Lietuvos atsilankusiais ansambliais, solistais, žurnalistais ir politikieriais. Tuo reikalu velionis 1968 m. pradžioje parašė labai talkų, net ir šiai dienai tebetinkantį vedamąjį, kurį dabartinis

DĖMESIO MONTREALIO JAUNIME!

ŠEŠTADIENI, kovo 30 d. 8,30 val. vak. McGill Thomson House, 3650 McTavish virš McGregor, įvyks Montreale Lietuvių Studentų Sąjungos ruošiamas "PASIVAKARIS" – balandžio pirmos dienos proga. Kviečiame visą studentiją atsilankyti į šį pirmą kartą ruošiantį idomų "Apgaulės" (April Fools) vakarą. Įžanga yra \$2.00. Prašome bilietus įsigyti iš anksto pas valdybos narius arba susitarus skambinti Linui 259-6865 ar Ryčiui – 733-9005.

Valdyba

redaktorius P. Paukštaitis paskutiniam "NL" numeryje persispausdino. Šį savo trumpą žodį aš ir norėčiau baigti paskutiniiais to jo vedamojo žodžiais: "Reikia, kad lietuvis kiekvienu atveju, kiekviename veiksmo elgtųsi visų pirma kaip lietuvis ir žmogus. O taip įsitikinęs, kiti klausimai bus jau aiškūs."

Pradžioje savaitę staigiai mirė Vincas Daniliauskas, sulaukęs 83 m. amžiaus.

"ČIA MANO BRANGIOJI TĖVYNĖ" VILNIAUS RADIO IR OPEROS SOLISTŲ – Edmundo Kuodžio ir Jono Girijoto 14 naujaisiais dainomis. PLOKŠTELĖ

Išleido Vancouverio leidykla "SATRIJA", 133-7th Ave. E. Vancouver, B.C. Canada. Kaina 5 dol.

"Lito" metinis susirinkimas įvyks š. m. kovo mėn. 23 d. 4 val. popiet. Šv. Kazimiero parapijos salėje, 3426 Parthenais St., Montreal, P.Q.

Šiais metais savo trijų metų kadenciją Valdyboje užbaigė P. Vaupšas ir J. Bernotas, Kredito Komisijoje V. Šipelis ir Revizijos Komisijoje J. Šiaučius. Kandidatus išstatyti galima iki pat susirinkimo atidarymo. Formos tam reikalui gaminamos abiejose "Lito" skyriuose.

"LITAS" 1973 metais:

	1973	1972
Balansas	\$4,400,666	\$3,694,827
Narių santaupos	4,292,811	3,595,052
Paskolos	3,716,075	3,130,204
Atsargos kapitalas	129,257	115,913
Narių	1556	1494

Sėdi (iš kairės į dešinę): D. Jurkus – sąskait. ved., A. Kličiū – sekr., J. Bernotas – vicepirm., P. Vaupšas – pirm., P. Rudinskas – vedėjas, Iz. Mališka – vald. narys. Stovi: R. Išganaitis – valdybos ir veiklos plėt. kom. narys, J. Adomonis – kredito kom. narys, V. Plečaitis – Kredito kom. pirm., J. Maskoliūnas – revizijos kom. pirm., B. Nėdvaras – revizijos kom. narys, V. Šipelis – kredito kom. narys ir J. Šiaučius – revizijos kom. narys. Trūksta Valdybos ir veiklos plėt. kom. narių S. Kęsgallos ir J. Kibirkščio. Foto: T. Laurinaitis

LABAI GERA PROGA

Greenfield Park (už upės) galima įsigyti 5 atskirų kambarių namus už \$23,000. Nema centraliniu ore šildymu ir su nemažai žemės sklypu. Skambinti 671-2389 po 6 val. vak. ir sekmadieniais.

PIRKTI AR PARDUOTI

NEKILNOJAMĄ TURĄ PADĖS JUMS

V. Pėteraitis

353-9960 / Namų 721-0614

UNITED TRUST REALTIES

7995 Blvd. Les Galeries. D'Aniou, P. Q.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

NAMŲ STATYBA PABRANGO 30% PER PASKUTINIUS 3 METUS

AR JŪS SAVO GYVENAMĄ NAMĄ TEBEDRAUDŽIATE NUO GAIŠRO TAI PAČIAI SUMAI KAIP IR PRIEŠ 5 – 10 METŲ?

GAISRO – NELAIMĖS ATVEJU TOKIA APDRAUDA NEDENGIA NEI PUSĖS NAMO VERTĖS – YRA NUOSTOLINGA.

APSIDRAUSTI PILNAI NEDAUG KĄ DAUGIAU KAINUOJA.

PALYGINKITE MUSŲ KAINAS SU GAUNAMAI PASIŪLYMAIS IŠ KITUR.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC. TEL: 722-3545

PHARMACIE Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO.

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

DR. V. GIRIUNIENE

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd. MONTREAL TEL: 255-3535

Dantų gydytoja

DR. A. O. JAUGELIENE

1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Maliska

Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest Suite 600 Tel: 866-8235, namų 488-8528

ADVOKATAS

RJ. Isganaitis B.A., B.C.L.

Insurance Exchange Building 276 St. James Street West, Suite 525, Montreal, P.Q. Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c).

Medical Arts Building, 1538 Sherbrook St. West, Suite 215, Montreal 109, Que. Tel. 931-4024

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building Suite 417, Montreal, Que. Tel. 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205. Tel: 866-2063; 866-2064.

MONTREAL WEST

AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTINI JUMS, PASITARNAUS!

- UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu LEO GUREKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6%	Asmeninės	9%
Taupomasis s-tas	7%	Nekilm. turto	9%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Čekių kredito	9%
Term. ind. 2 m.	8%	Investicines	nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečdieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.